
Diari Oficial

---

del

Consell General

Núm. 5/2014 - 42 pàgines

Sessió ordinària del dia 24 d'abril del 2014

P R O J E C T E

El dia 24 d'abril del 2014, dijous, es reuneix a la Casa de la Vall, (nou hemicle), el M. I. Consell General, en sessió ordinària convocada d'acord amb allò que estableix el Reglament de l'Assemblea i amb l'ordre del dia que figura en el Butlletí del Consell General núm. 26/2014, que és el següent:

1- Examen i votació del Projecte de Llei de l'impost sobre la renda de les persones físiques.

2- Examen i votació de la Proposició de Llei de serveis socials i sociosanitaris.

3- Examen i votació de la Proposició de Llei qualificada de modificació de la Llei 28/2007, del 22 de novembre, qualificada de modificació de la Llei qualificada de règim electoral i del referèndum.

4- Examen i votació de la presa en consideració de la Proposició de Llei qualificada de protecció civil als drets a la intimitat, a l'honor i a la pròpia imatge.

Un cop oberta la sessió, sota la presidència dels M. I. Srs. Vicenç Mateu Zamora i Mònica Bonell Tuset, Síndic General i Subsíndica General, respectivament, s'ha procedit a comprovar la presència dels membres, que ha quedat registrada d'acord amb la relació següent:

M. I. Sr. Miquel Aleix Areny
M. I. Sr. Pere Altimir Pintat
M. I. Sr. Daniel Armengol Bosch
M. I. Sr. Gerard Barcia Duedra
M. I. Sr. Ladislau Baró Solà
M. I. Sr. Jaume Bartumeu Cassany
M. I. Sra. Roser Bastida Areny
M. I. Sra. Mònica Bonell Tuset
M. I. Sra. Sílvia Eloïsa Bonet Perot

M. I. Sra. Sílvia Calvó Armengol
M. I. Sr. Carles Enseñat Reig
M. I. Sra. Sofia Garrallà Tomàs
M. I. Sra. Rosa Gili Casals
M. I. Sra. Mariona González Reolit
M. I. Sra. Celine Mandicó Garcia
M. I. Sra. Meritxell Mateu Pi
M. I. Sr. Vicenç Mateu Zamora
M. I. Sr. Xavier Montané Atero
M. I. Sr. Pere Obiols Mogio
M. I. Sra. Patrícia Riberaygua Marme
M. I. Sr. David Rios Rius
M. I. Sra. Sílvia Riva González
M. I. Sr. Martí Salvans Abetlla
M. I. Sr. Aleix Varela González
M. I. Sra. Meritxell Verdú Marquilló

També hi és present el M. I. Sr. Antoni Martí Petit, Cap de Govern, acompanyat dels M. I. Srs. Jordi Cinca Mateos, Ministre de Finances i Funció Pública; Jordi Alcobé Font, Ministre d'Economia i Territori; Xavier Espot Zamora, Ministre de Justícia i Interior; Cristina Rodríguez Galan, Ministra de Salut i Benestar; Francesc Camp Torres, Ministre de Turisme i Medi Ambient i Antoni Riberaygua Sasplugas, Ministre de Presidència.

Assisteix també a la sessió el Sr. Josep Hinojosa Besolí, secretari general del Consell General.

(La M. I. Sra. Rosa Gili Casals, secretària de la Sindicatura, llegeix l'ordre del dia)

(Són les 16.04h)

El Sr. síndic general:

Passem doncs ara al primer dels punts de l'ordre del dia.

1- Examen i votació del Projecte de llei de l'impost sobre la renda de les persones físiques.

L'informe de la Comissió Legislativa de Finances i Pressupost ha estat publicat en el Butlletí número 21/2014, del 8 d'abril.

Intervé per exposar l'informe de la Comissió el Sr. Martí Salvans Abetlla nomenat ponent per part de la Comissió. Teniu la paraula.

El Sr. Martí Salvans:

Gràcies Sr. síndic.

En la reunió del dia 17 de desembre del 2013, la Comissió Legislativa de Finances i Pressupost, em va nomenar ponent del Projecte de llei de l'impost sobre la renda de les persones físiques. Em correspon, doncs, avui presentar una síntesi de l'informe de la comissió.

La Comissió Legislativa de Finances i Pressupost en el decurs de les reunions celebrades els dies 28 de gener, 6, 11 i 18 de febrer, 11, 18 i 27 de març, i el dia 3 d'abril del 2014 ha analitzat el Projecte de llei i les esmenes que li han estat presentades.

El Projecte de llei va rebre un total de 153 esmenes, de les quals 63 foren presentades pel Grup Parlamentari Mixt, 46 pel Grup Parlamentari Socialdemòcrata i 44 pel Grup Parlamentari Demòcrata.

De les esmenes presentades:

16 s'han aprovat per unanimitat; 14 s'han aprovat per majoria; 64 no s'han aprovat; 24 han estat retirades; 19 han estat retirades per obrir el pas a establir unes transaccions que han estat aprovades per unanimitat; i 16 esmenes finalment han estat retirades per obrir el pas a establir unes transaccions que han estat aprovades per majoria.

D'altra banda, la Comissió Legislativa de Finances i Pressupost ha acordat per unanimitat fer les correccions que escaiguin perquè el redactat final de la Llei s'adeqüi, pel que fa als aspectes gràfics i de presentació, a l'Acord sobre criteris de concepte i de forma per a l'elaboració de les proposicions i dels projectes de llei, del 18 d'abril del 2002. També s'ha acordat fer una correcció ortogràfica de la totalitat del text.

Del resultat de la votació de les esmenes i de l'acord final que acabo d'esmentar se'n desprèn l'informe de la Comissió aprovat per unanimitat, el text del qual es sotmet avui a consideració d'aquesta Cambra.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Gràcies.

Acabada la intervenció del ponent i vist que s'han presentat 4 reserves d'esmena per part del Grup Parlamentari Socialdemòcrata, proposo procedir al debat i votació dels articles que han estat objecte de reserva d'esmena i continuar després amb les altres parts del text.

A demanda del Grup Parlamentari Socialdemòcrata, les quatre reserves d'esmena serien defensades de manera conjunta i posteriorment procediríem a la votació separada de les mateixes.

Recordo quines són les quatre reserves d'esmena presentades: la primera reserva d'esmena que es correspon a l'esmena número 98 de l'informe del ponent proposant modificar l'article 34, la segona reserva d'esmena que es correspon a l'esmena número 110 de l'informe del ponent proposant modificar l'article 41, la tercera reserva d'esmena que es correspon a l'esmena número 114 de l'informe del ponent proposant suprimir l'article 44 i la quarta i darrera reserva d'esmena, reserva d'esmena que correspon a l'esmena número 150 de l'informe del ponent proposant modificar la disposició final tercera.

Passem doncs al moment de defensar les quatre reserves d'esmena. Ho fa el Sr. David Rios Rius.

El Sr. David Rios:

Gràcies Sr. síndic.

Els Socialdemòcrates creiem fermament que Andorra necessita un IRPF, un impost sobre la renda de les persones físiques. Pensem que el nostre país tindrà un futur millor si aquesta Cambra aprova un IRPF, per tant la nostra voluntat és, i sempre ha estat, la de fer el màxim dels esforços perquè el nostre grup parlamentari pogués votar favorablement la proposta plantejada pel Govern de Demòcrates per Andorra. És per aquest motiu que els Socialdemòcrates hem presentat quatre reserves d'esmena al projecte en qüestió per tal de defensar fins a l'últim moment que l'IRPF que surti d'aquesta Cambra representi una figura impositiva senzilla, justa i equitativa. Així, en les reserves d'esmena formulades, defensem el caràcter progressiu real de l'impost mitjançant dues vies. D'una banda introduïm una reducció sobre la base imposable en concepte de mínim personal que deixa exempt un import de 30.000 el qual s'incrementa en 40.000 en determinats casos, i augmentem altres reduccions addicionals per compensar les càrregues familiars de l'obligat tributari. De l'altra, establim dos tipus impositius que s'apliquen per trams en funció del nivell de renda obtinguda. En aquest sentit en el

primer dels trams de la base de liquidació està comprès entre 0 i 10 vegades el salari mínim professional anual i se li aplicarà un tipus impositiu del 10%, mentrestant el tram de base de liquidació igual o superior a 10 vegades el salari mínim interprofessional se li aplicarà la base de liquidació un tipus impositiu del 20%. Aquest segon tipus impositiu del 20% per a rendes altes permet una progressivitat real de l'impost fent que, tal com diu l'article 37 de la Constitució, *totes les persones físiques i jurídiques contribuiran en funció de la seva capacitat econòmica*. Per això presentem i defensem aquestes quatre reserves d'esmena perquè per una banda ens preocupa que redueixi la capacitat econòmica i el poder adquisitiu de la classe mitjana del nostre país i de l'altra que el tipus impositiu del 10% proposat per Demòcrates per Andorra no sigui suficient en un període breu de temps per aconseguir una homologació verdadera que ens permeti signar els convenis per evitar la doble imposició. La capacitat de contribuir en un IRPF de la classe mitjana és limitada vist que la pràctica majoria de la seva renda es destina a consum, que recordem consum que ja està gravat per la imposició indirecta. En canvi és evident que les rendes superiors a 10 vegades el salari mínim interprofessional tenen molta més capacitat per contribuir al funcionament del nostre Estat i del nostre país i lògicament han d'assumir tipus més alts. Per tant creiem que el nostre model i la nostra proposta fa més equitatiu i just l'impost que es sotmet avui a votació.

El model d'IRPF de Demòcrates per Andorra ha triat el camí de protegir les rendes altes volent fer pagar les rendes mitges al mateix tipus que aquells que més tenen. El seu model, d'un únic tipus del 10% amb una bonificació del 50% que grava els ingressos entre 24.000 i 40.000€ i un 10% que grava els ingressos superiors als 40.000 protegeixen a les grans rendes. En conseqüència aquest model, encara que ho vulgui semblar no respecta allò que diu l'article 37 de la nostra Constitució. A la vegada, el Grup Socialdemòcrata plantejarem canvis importants pel que respecta les reduccions de la càrrega tributària per motius familiars. Més concretament, proposem i defensem un augment de la reducció de 750 euros a 2500 euros per als obligats tributaris que tinguin un descendent que sigui menor de 25 anys, així com per cada ascendent que sigui major de 65 anys sempre i quan convisquin dins del mateix nucli familiar, on depenguin i no percebin rendes anuals al salari mínim interprofessional anual.

És per aquests motius i per la voluntat d'arribar a darrera hora a una entesa amb el Grup Parlamentari Demòcrata que ens permeti votar favorablement al Projecte de Llei de l'impost de la renda de les persones físiques que presentem aquestes reserves d'esmena i demanem a les conselleres i consellers avui presents que els hi donin suport.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Gràcies.

Pel Grup Parlamentari Mixt, Sr. Bartumeu teniu la paraula.

El Sr. Jaume Bartumeu:

Gràcies Sr. síndic.

El nostre grup parlamentari no donarà suport a aquestes reserves d'esmena. Ja en comissió no vam votar favorablement l'esmena que comportava modificar el percentatge d'imposició en determinats casos, augmentant-lo del 10 al 20%, i tampoc vam donar suport a la modificació del topall que es plantejava pel que fa a la possibilitat de deduir.

Els tres consellers generals del nostre grup parlamentari ens vam presentar a les eleccions amb un programa. En aquest programa defensàvem una imposició del 10% i en aquest programa també defensàvem un topall de 40.000 euros. 40.000 euros que recordo a tothom estan amb coherència amb les lleis que el Consell General va votar al desembre del 2010 pel que fa les excepcions que estan situades, encara a dia d'avui a 40.000 euros. És essencialment per aquest motiu, que nosaltres no podem donar suport, tal i com ja no ho vam fer en comissió a aquestes reserves d'esmena.

Gràcies.

El Sr. síndic general:

Gràcies.

Per part del Grup Parlamentari Demòcrata, té la paraula el conseller Sr. Martí Salvans.

El Sr. Martí Salvans:

Gràcies Sr. síndic.

D'entrada Sr. Rios, si em permet faré una mica de, quatre reflexions sobre el seu sistema i el nostre sistema, sobre el sistema proposat en el Projecte de Llei i el que vostè defensaven.

El vostre és un model amb dos trams, fins a 30.000 €, i 10 cops el salari mínim interprofessional anual, és a dir més endavant diré uns 115.000 euros aproximadament, i dos tipus, 10% i 20%.

El nostre és un model també amb dos trams (24.000 i 40.000 €), i també dos tipus (5 i 10%) per dir-ho de forma resumida. Conceptualment, i si fem abstracció dels valors, trobaríem dos models bastant semblants: dos trams amb dos tipus. Varien quant a vocabulari, valor dels topalls i valor dels tipus.

Tant progressiu entenem que és el seu sistema que passa del 10 al 20% com el nostre, que passa del 5 al 10%.

El Projecte de llei que va presentar Govern hauria pogut incorporar dos trams tal i com proposen vostès: un primer sotmès al 5% i un altre sotmès al 10%. Per raons de simplificació i sobretot d'harmonització amb l'Impost de Societats, l'Impost d'Activitats Econòmiques i l'Impost de la Renda dels no Residents que totes comporten un únic tipus del 10%, es va preferir la solució del tipus únic del 10% amb bonificació del 50%, entre 24 i 40.000. Això fa del nostre un model fiscal homogeni amb les altres figures impositives ja existents, molt atractiu, pel tipus únic del 10%. Repeteixo Sr. Rios: simplificació per un costat, harmonització per l'altre.

Miri, donaré quatre petits exemples, i per això parlaré de rendes netes, un cop deduïdes totes aquelles despeses que es poden sostreure, que com tots sabem són d'una banda, les cotitzacions per la part assalariat, per la part dels empleats, les cotitzacions a la CASS i un 3% en concepte de despeses varies, que es va acordar en comissió.

Per alguna persona que tingui una renda neta de 24.000 €, l'impost és de 0 €, tant pel seu sistema com en el nostre. Tipus efectiu per tant, és un 0%.

Per aquelles persones que tinguin una renda neta de 30.000 €, l'impost amb el nostre projecte són 300 € l'any, Sr. Rios. Amb el seu 0. Per què? Perquè per sota de 30.000 estan totalment amb el mínim personal. El tipus efectiu 300 euros sobre 30.000 és un 1% Sr. Rios.

Si anem enllà, una renda neta de 40.000 i podríem multiplicar els exemples. Només en faré dos més. Una renda neta de 40.000 €, amb el nostre model, la persona tributarà 800 euros, és un 2% amb el seu model, 1000 €, vostès graven més aquella persona que cobra 40.000 euros, tant 200 euros per sobre, el tipus efectiu: del nostre model és un 2%, el tipus efectiu del seu és un 2,5%.

Anem a un altre valor molt superior, i acabaré aquí. Una renda neta de 100.000 €. Amb el nostre model tributarà 6.800 €, és a dir un 6,8 % de tipus efectiu, -800 sobre 7.000. Amb el seu model 7.000 €, és a dir un 7%, sempre, sempre, sempre, fins als 115.000 euros, vostès estaran a 200 euros per sobre del model aquest.

Deixant ja de costat si em permet, el tema aquest del primer topall, sigui els 24 o els 30.000 euros, passaria al segon tema, objecte també de la primera reserva d'esmena que és la reducció per càrregues familiars.

El sistema de reduccions per familiars a càrrec que proposen vostès es distancia efectivament del model proposat pel Govern ja que equipara les reduccions familiars amb les que tenen altres països veïns. Això no significa en cap cas que el seu model sigui ni més

just, ni més homologable amb el que s'està fent arreu. Li recordaré només que nosaltres vàrem ésser sensibles a les seves argumentacions, ja que el vostre model proposava unes reduccions com vostè ha esmentat de 2.500 € i nosaltres de 750. Li vàrem en aquest sentit, proposar fer una transacció i vostè, Sr. Rios no va accedir-hi. I voldria esperar que el motiu del seu refús no fos el de poder portar aquest debat al ple del Consell, quan es podia resoldre amb una senzilla transacció.

Tot i això, continuaré amb el raonament perquè crec que no es poden deslligar o tractar per separat reduccions personals i reduccions familiars. En aquest sentit, cal dir que no existeix cap regla de general aplicació, sinó més aviat una constatació: en els casos en què l'import de les reduccions és més elevat, és a dir, en aquells països que tenen reduccions més elevades també ho és el tipus de gravamen. Les dos coses van lligades.

Dos exemples:

A Espanya per exemple, el mínim personal, per una persona treballadora pot oscil·lar entre els 7.000 i els 9.000 euros. El tipus ell, oscil·la entre el 24% i el 45%. Es tracta d'un model amb un mínim personal baix, -9.000 i escaig d'euros com a màxim-, i un tipus alt que pot anar fins al 54. Aquest model sí que suporta unes reduccions familiars altes, com poden ser:

Pel 1er fill: 1.800 € i per exemple si una persona té quatre fills pot arribar fins a 4.000 euros pel quart fill.

A Andorra, el mínim personal en el nostre model són 24.000 €, Sr. Rios. El tipus entre el 5% i el 10%. Es tracta d'un model amb mínim alt i tipus baix. Aquest model precisa de reduccions familiars més baixes que l'anterior. I li resumiré tot això amb unes xifres:

Agafarem l'exemple d'un contribuïent a Espanya que tingui 4 fills, amb tot el que he explicat abans el seu mínim exempt pot ser de 20.900 € i el que sobrepassi aquests 20.900 quedarà gravat entre el 24 i el 56%

El mateix obligat tributari aquí a Andorra amb 4 fills, el seu mínim exempt serà de 27.000 contra 20.900 pel cas anterior, i la tributació serà entre el 5 i el 10% en lloc de ser entre el 24 i el 56%.

França també és un país que té mínims exempts molt baixos: màxim 1.936 euros.

Les reduccions per contribucions per aliments dels fills, en aquest sentit com que els tipus també són alts i el tipus exempt és baix, les reduccions també són altes. Poden arribar fins un màxim de 5.700, independentment del nombre de fills.

Li donaré dos altres exemples molt ràpidament per veure que no es pot generalitzar: Luxemburg: el mínim exempt, 480 euros, -aquí a Andorra estem parlant de 24.000, de 30.000-, a Luxemburg 480:

euros; reducció per fill: 923 euros, -molt similar als 750 nostres. És a dir, no hi ha cap model definit. I el tipus? Entre el 9 i el 42%. Txèquia: mínim 976 euros, -el doble de Luxemburg-, i 479 euros per cada fill, 479 euros per cada fill.

Per tant, cregui'm que no estem crec que enlloc fora del que s'estigui practicant als països veïns.

Això quant als dos temes que eren el mínim exempt de 24 o 30 i les reduccions familiars.

Hi ha un tercer motiu respecte de la primera reserva d'esmena amb la qual no podem estar d'acord i és que nosaltres, el nostre model, defensa dos bases de tributació: la base de tributació general per un costat i la base de tributació de l'estalvi, per un altre.

En la seva proposta d'esmena i en la seva proposta de reserva d'esmena continuen eliminant el terme "general". Per tant, si s'acceptés aquesta proposta d'esmena quedaria un text completament coix, i li explicaré per què, és molt senzill.

En tot l'articulat es parla de base de tributació general, o base de tributació de l'esmena, menys en aquest article on es parlaria senzillament de base. Quina base? La general, la de l'estalvi, la sumatòria de les dos, la diferència entre les dos? No ho sabem... Quedaria un text coix i subjecte possiblement a interpretació.

Per tots aquests motius creiem que s'ha de conservar el calculatiu general cada cop que sigui necessari i especialment en aquest article 44. I per tots aquests motius no podem acceptar la vostra reserva d'esmena, la primera.

Passaré a les reserves d'esmena 3 i 4 que les dos fan referència a la bonificació del 50%.

Pel que m'ha semblat entendre, vostès amb aquestes reserves d'esmena 3 i 4 pretenien eliminar totalment aquesta bonificació del 50%, però en aquest sentit respecto aquesta opinió però no comparteixo la manera de fer-ho, i m'explico.

Haurien hagut de ser més prudents i llegir, abans de presentar aquestes reserves d'esmena, tot el text. No n'hi ha prou en suprimir l'article 44 i la disposició final tercera per fer desaparèixer la bonificació, ja que aquesta bonificació continua mencionada a l'article 43, a l'article 49, a la disposició final primera i varis cops a l'exposició de motius. Per tant, si volien fer desaparèixer la bonificació, s'havia de fer desaparèixer en tot el text.

Acceptar les vostres esmenes 3 i 4 tornaria a deixar, Sr. Rios, un text coix que esmentaria en reiterades ocasions una bonificació que ni tant sols es defineix perquè vostès proposen suprimir l'article on es defineix.

Per tots aquests motius, tampoc podem acceptar les vostres reserves d'esmena 3 i 4.

L'esmena 2. L'esmena 2 és aquella esmena que presenta els dos tipus: el 10% per un costat i el 20% per un altre.

I aquí, si em permeten, faré una mica de comparatiu entre els tres sistemes proposats.

Dels 3 sistemes, el més senzill és el que algunes veus, inclòs des de Govern, havien previst en començar la legislatura, -i ho hem de reconèixer perquè així és-: una sola xifra (40.000 €) i un sol tipus (10%). D'això se n'havia parlat i voldria recordar que és el que es parlava fa uns tres anys.

Què vol dir? Que per sota de 40.000 no es paga res i per sobre es paga un 10%. L'inconvenient major d'aquest sistema és que quan apliques aquest sistema senzill sobre la massa salarial, a tot el conjunt de massa salarial, s'aconsegueix que només tributi el 6,6% del nombre total d'assalariats i em refereixo en aquest sentit a dades de l'any 2013, és a dir que acabes configurant un impost d'abast molt limitat i potser poc creïble internacionalment.

A l'oposat al sistema que vostès proposen, Sr. Rios: dos trams, -ja n'hem parlat abastament, no cal tornar-hi-, dos tipus, i en particular el del 20% que no ens agrada gens, diria inclús que no ens n'agrada cap.

D'entrada per que si considerem el seu efecte sobre la massa salarial a la que em referia fa uns moments, com hem fet amb el model anterior, el resultat és d'un abast pràcticament nul. Afectaria, Sr. Rios, entre 20 i 30 salaris... 20 i 30 salaris, que són els que en primera aproximació es situen per sobre del salari mitjà interprofessional anual dels 115.000 euros.

Aquest tipus del 20%, aplicat al capital mobiliari, podria efectivament gravar les grans fortunes, però a condició, Sr. Rios, que el mínim exempt fos més baix. Pels temps que corren actualment i els tipus d'interessos actuals, -i li recordaré que l'Euríbor està al voltant del 0,40 i si em permet li agafaré una xifra molt més alta d'un 1%-, 30.000 euros vol dir que només aquells patrimonis superiors a 3 milions d'euros tributarien en aquest sistema.

I el segon tipus del 20% només s'aplicaria a patrimonis superiors als 11,5 milions d'euros.

El sistema finalment escollit pel Govern té al nostre entendre dos grans virtuts. En primer lloc, el mínim exempt de 24.000 €, -els recordaré que és més o menys el salari mitjà al voltant de 2.000 euros multiplicat per 12, 24.000-, doncs, el mínim exempt de 24.000 euros i la bonificació del 50% fins als 40.000 permeten introduir una progressivitat, sempre desitjable en el cas de les rendes del treball o de les activitats econòmiques.

Amb aquests paràmetres, s'aconsegueix fer tributar prop del 50% de la massa salarial, fet que concorda amb que precisament els acabo d'explicar, que el salari mitjà anual sigui proper als 24.000 euros. D'un

altre costat, d'aquesta bonificació del 50% se'n podran beneficiar més de 8.000 assalariats, prop de la quarta part dels actius del nostre país.

En segon lloc, -el segon motiu pel qual ens agrada més el model presentat pel Govern-, aquesta base general queda separada de la base de l'estalvi, que grava el capital mobiliari i els guanys i pèrdues de capital, amb un mínim exempt propi de 3.000 euros. Aquesta base de l'estalvi, tot i preservant el petit inversor, de ben segur permetrà una recaptació molt superior a la que es pot despendre del vostre model que té, recordo, un mínim exempt deu cops superior.

El Sr. síndic general:

Hauríeu d'anar acabant, si us plau.

El Sr. Martí Salvans:

Finalment, ja hem comentat anteriorment que volem que Andorra sigui identificada com un país amb una fiscalitat directa del 10 %, homologable internacionalment. Aquest tipus únic és el que preval en l'impost de societats, en l'impost sobre la renda dels no residents, en l'actual impost sobre les activitats econòmiques que quedarà, cal recordar-ho, integrat en l'IRPF.

Per tots aquests motius, tampoc podem acceptar la vostra reserva d'esmena 2.

Gràcies, Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Gràcies.

Per part del Govern no hi ha intervenció...

Alguna altra intervenció...

Sr. David Rios.

El Sr. David Rios:

Gràcies Sr. síndic.

Bé, lamentem que no haguem tingut suport en les reserves d'esmena.

És evident que hi havia una certa previsibilitat amb el que ha succeït vist que si no tens suport o no tens aproximacions, en comissió, difícilment avui es poden donar les circumstàncies com perquè es pugui arribar a acordar. I tal com s'ha demostrat en comissió, tan en comissió com avui en aquesta Cambra, no hi ha problemes tècnics insalvables simplement hi ha una diferència de models i sobretot hi ha una diferència de voluntat política d'arribar a un model que pugui anar bé als dos grups parlamentaris. Això ho constatem i ho volia comentar.

Sobre comentar... agrair al conseller Salvans la pedagogia que ha fet a l'explicar els dos models i que és el que pagaria en cada cas un obligat tributari depenent de la renda que exposa. Bé, ha quedat molt clar de què nosaltres el que proposem és que fins a 30.000 euros la persona no pagui res, vostès ja el fan tributar i a partir de 30.000 euros, la quantitat absoluta que ha de pagar la persona, puja molt més ràpidament que en el seu model. Perquè la nostra idea, és el que diem, que com més capacitat té la persona, en aquest cas la persona física, més ha de contribuir i per tant el nostre model s'adapta més al que preveu l'article 37 de la Constitució.

Sobre el tema de les reduccions familiars, clar, nosaltres proposem 2.500 euros de reduccions familiars tenint com a referència que vostès apliquen 5.000 euros de reduccions en plans de pensions privats, llavors, clar, veient la proporció d'uns i altres, nosaltres creiem que és just que per tenir fills a càrrec, o per tenir gent gran a càrrec, hi hagi una proporcionalitat referent al que es pot reduir en quant a plans de pensions privats.

Sobre les diferències de model, miri, Sr. Salvans, podríem estar tota la tarda comparant models, d'IRPF. Vostè ens porta l'IRPF de França i el d'Espanya perquè entenc que és el que més els convé però estan valorant només una petita part de tot el model! Jo entenc que ara mateix ens hem de desmarcar de models de l'IRPF com els que tenen a França, Espanya... i per tant, no és un bon exemple, entenc, per demostrar que les seves opcions són les bones. Jo entenc que ens hauríem de desmarcar avui en dia a Andorra, està molt lluny d'aquests models, sobretot el missatge hauria de ser que està molt lluny d'aquests models, que no vénen cap aquí, per tant, que no són comparables.

I després un altre tema que nosaltres defensàvem amb les nostres reserves d'esmena i que vostè ha comentat, és que per vostès el 50% de la massa salarial tributa, però després ja en parlarem, amb la segona intervenció en la votació de la resta de la llei... ja en parlarem què passa amb les rendes de capital i veurem quina és la pressió que s'aplica amb uns i d'altres, però de moment això ho deixem de banda.

Vostès diuen que estan orgullosos de què el 50% de la massa salarial tributi, que estigui inclòs dins del model, nosaltres aquesta idea no la compartim perquè entenem de què s'hauria d'alliberar el que és la massa salarial sobretot la classe mitja, per reforçar la recaptació per les rendes altes o per les rendes del capital.

Per tant, bé, acabo per dir que lamentem que aquestes reserves d'esmena no hagin prosperat i bé, ja procedirem a la votació de la resta de la llei a la següent fase.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Gràcies.

Pel grup Mixt...

Alguna intervenció...

No hi ha intervenció...

Pel Grup Demòcrata...

Sr. Martí Salvans.

El Sr. Martí Salvans:

Sí, gràcies Sr. síndic.

Només dos petits comentaris Sr. Rios. Vostè ha esmentat un parell de vegades la classe mitjana... No sé com entendre aquest concepte i perdoni'm si no el segueixo d'on ve. El nostre model fins a 24.000 euros no grava ningú, per tant, si vostè diu que estem gravant la classe mitjana, voldria entendre que aquesta classe mitjana hauria de començar més o menys als 24.000 euros. A partir de 30.000 euros entenem que nosaltres continuem gravant amb un 5% però vostès comencen a gravar amb un 10%. Vol dir que si nosaltres perjudiquem la classe mitjana hauria d'entendre que aquesta classe mitjana estaria situada a una franja entre 24.000 i 30.000 euros, ho trobo una mica encorsetador. Permeti'm l'expressió.

Quan a la resta sobre les reduccions familiars només he dit que els models, -i sense voler que s'entengui que nosaltres pretenem imposar ni el model d'Espanya, ni el model de França-, només recalcar que aquells models que suporten reduccions familiars elevades és perquè normalment tenen mínims exempts personals baixos i tipus elevats.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Gràcies.

Alguna altra intervenció...

Bé, si no hi ha més intervencions, passàrem ara a la votació de les reserves d'esmena.

Recordo que procedirem a la votació de les quatre reserves d'esmena de forma separada, votant sí a l'esmena, o no i deixant aleshores el text tal com ha sortit de la comissió.

Passem a la primera de les reserves d'esmena:

Reserva d'esmena que es correspon a l'esmena número 98 de l'informe del ponent proposant modificar l'article 34.

S'obre un breu termini de temps per poder votar.

(votació)

Sra. secretària, si vol procedir a donar lectura del resultat si us plau.

La Sra. Rosa Gili:

Sí, gràcies Sr. síndic.

3 vots a favor i 22 vots en contra.

El Sr. síndic general:

Gràcies.

Bé, a la vista del resultat de la votació queda desestimada l'esmena i es manté el text tal com ha sortit de la comissió.

Passem tot seguit a la segona reserva d'esmena:

Reserva d'esmena que es correspon a l'esmena número 110 de l'informe del ponent proposant modificar l'article 41.

S'obre un breu termini de temps per votar.

(votació)

Sra. secretària, si vol procedir a donar lectura del resultat si us plau.

La Sra. Rosa Gili:

Sí.

3 vots a favor i 22 vots en contra.

El Sr. síndic general:

Gràcies.

A la vista del resultat de la votació queda desestimada l'esmena i es manté el text tal com ha sortit de la comissió.

Passem a la tercera reserva d'esmena:

Reserva d'esmena que es correspon a l'esmena número 114 de l'informe del ponent proposant suprimir l'article 44.

S'obre un breu termini de temps per votar.

(votació)

Sra. secretària, si vol procedir a donar lectura del resultat si us plau.

La Sra. Rosa Gili:

3 vots a favor i 22 vots en contra.

El Sr. síndic general:

Gràcies.

Bé, a la vista del resultat de la votació queda desestimada l'esmena i es manté el text tal com ha sortit de la comissió.

Passem a la quarta reserva d'esmena:

Reserva d'esmena que es correspon a l'esmena número 150 de l'informe del ponent proposant modificar la disposició final tercera.

S'obre un breu termini de temps per votar.

(votació)

Sra. secretària, si vol procedir a donar lectura del resultat si us plau.

La Sra. Rosa Gili:

Sí.

3 vots a favor i 22 vots en contra.

El Sr. síndic general:

Gràcies.

Bé, a la vista del resultat de la votació queda desestimada l'esmena i es manté el text tal com ha sortit de la comissió.

Passem ara, acabat el debat i votació de les quatre reserves d'esmena, a debatre i votar les altres parts del text.

Demanaria doncs, als grups parlamentaris si volen intervenir...

Pel Grup Parlamentari Mixt, Sr. Jaume Bartumeu teniu la paraula.

El Sr. Jaume Bartumeu:

Sí, gràcies.

Bé, sabem tots i s'hi ha fet referència en repetides intervencions, que el Títol II de la Constitució en el seu capítol VI assenyala els deures dels andorrans i dels estrangers i en aquell capítol, l'article 37 ens diu: "Totes les persones físiques i jurídiques contribuiran a les despeses públiques segons la seva capacitat econòmica, mitjançant un sistema fiscal just(...)" i a més a més es diu que aquest sistema ha d'estar "establert per la llei i fonamentat en els principis de generalitat i de distribució equitativa de les càrregues fiscals." L'evolució de les relacions econòmiques exteriors d'Andorra d'ençà l'aprovació de la nostra Constitució ha comportat, ho sabem tots, l'enfortiment de les relacions duaneres i comercials d'Andorra amb la Unió Europea i, també, un progressiu acostament de les normes internacionals cap a la normativa andorrana pel que fa a la transparència de l'activitat financera i la no-agressió en l'àmbit de la fiscalitat. Paral·lelament el model econòmic andorrà ha entrat en crisi i l'economia andorrana ja no pot seguir funcionant a partir d'un aprofitament indissimulat del diferencial fiscal i l'opacitat financera.

Andorra necessita poder comerciar, en bones condicions i des de la lleialtat, amb els països del nostre entorn i necessita també poder rebre inversions estrangeres en l'economia productiva. Unes inversions que només podran arribar si s'han creat les condicions de seguretat jurídica i homologació internacional.

Per crear aquestes condicions, necessàries pel futur econòmic del país, cal poder establir convenis per a impedir la doble imposició, i així poder afavorir l'activitat dels empresaris i professionals d'Andorra.

En els dos anys que van des del mes de març del 2009, amb la signatura de l'anomenada declaració de París del cap de Govern Albert Pintat, i el febrer del 2011, amb la rúbrica a Brussel·les de l'Acord Monetari amb la Unió Europea, la negociació del qual vaig dirigir personalment, Andorra va fer un gran pas endavant en la seva acceptació dels estàndards econòmics i financers internacionals.

Un pas endavant per acompanyar l'evolució d'Andorra vers el nostre entorn econòmic natural que és Europa.

I ho va fer en bona harmonia especialment, amb els països veïns, sobre la base del respecte mutu, tal com aconsella el preàmbul de la Constitució.

Aquesta evolució era i és indispensable si volem consolidar les bases d'una economia andorrana que no estigui assentada en l'especulació sinó en l'activitat seriosa i transparent d'empresaris, professionals per compte propi i treballadors assalariats, públics i privats.

Aquesta voluntat que és penso, àmpliament majoritària en la societat, de bastir un nou model de creixement econòmic que ens permeti fer d'Andorra un país modern amb una economia competitiva s'ha traduït en un enorme procés de reforma legislativa en l'àmbit tributari.

A proposta del nostre govern el Consell General va aprovar el 29 de desembre del 2010 les tres lleis: la de l'Impost sobre la renda dels no residents, de l'Impost sobre la renda de les d'Activitats econòmiques i l'Impost sobre societats.

En aquesta legislatura, hem debatut i aprovat la Llei de l'Impost General Indirecte que ha vingut a unificar les múltiples normes de fiscalitat indirecta en un únic i modern impost indirecte sobre el valor afegit.

Examinem avui la peça cabdal que mancava en aquesta reforma tributària: l'impost sobre la renda de les persones físiques. Ho fem després d'una important i aprofundida feina de discussió parlamentària en la Comissió Legislativa de Finances que ha permès millorar el text, suprimint alguns errors i conceptes i introduint-hi modificacions que ens semblen substancials.

De les seixanta-tres esmenes presentades pel nostre grup parlamentari deu han estat aprovades per unanimitat, tres han estat aprovades per majoria, dotze han estat transaccionades per unanimitat i altres sis han estat transaccionades per majoria. Val a dir que també vam retirar tres esmenes. Vint-i-nou esmenes ens van ser rebutjades.

El resultat final del text, comptat i debatut, rebrà el nostre vot favorable. Un vot que emetrem des de la responsabilitat política i en coherència amb la nostra actuació al llarg de molts anys, dins i fora del Consell General.

Ho farem observant amb una certa estupefacció l'onada d'improperis que persones i sectors que havien donat suport a l'onada taronja el 2011 estan abocant ara sobre el cap de Govern Antoni Martí.

Ho farem perquè la qüestió fiscal no és tan sols un tema d'homologació exterior, sinó el compliment d'un compromís constitucional de la societat andorrana vers el finançament de la cosa pública. Vull dir que aquesta llei no la votem per acontentar els de fora. La votem primordialment pensant, portes endins, en la nostra gent.

Ho fem perquè creiem que cal assentar les bases del sosteniment de la nostra estructura i també de cara a les generacions futures, i evitar així l'angúnia i el ridícul que comporten situacions com la de les jubilacions dels funcionaris, o el propi sosteniment de serveis públics bàsics, vista l'onada de privatitzacions que s'anuncia.

He aprofitat aquests dies de Pasqua per rellegir l'economista americà John Kenneth Galbraith. L'any 1992 Galbraith va publicar "La cultura de l'acontentament" en la qual hi podem trobar algunes lliçons de plena actualitat a casa nostra. Diu, per exemple, el següent:

"... els individus i grups que disfruten d'un estatus econòmic, social i polític privilegiat estan convençuts que l'ordre del qual s'aprofiten és socialment bo i políticament durador. Aquesta equació la volen aleshores demostrar per tots els mitjans, fins i tot front a l'evidència imperiosa del contrari. Les conviccions dels afortunats els serveixen per justificar la perpetuació del seu acontentament, i les idees econòmiques i polítiques de l'època s'acomoden a la mateixa salsa. Hi ha un mercat polític delerós del que és agradable i dóna seguretat. I mai no falta, no cal dir-ho, gent per a satisfer-lo, i rebre en recompensa diner i aclamacions." (Fi de la citació)

Vaig trobar tan interessant aquest relectura que vaig continuar amb un altre llibre del mateix Galbraith, "L'economia del frau innocent", publicat l'any 2004.

Galbraith explica com els grans sistemes econòmics i polítics cultiven "... la seva pròpia versió de la veritat d'acord amb les pressions pecuniàries i les modes polítiques de l'època." I també assenyala "... els problemes que planteja el fet que aquella versió no tingui necessàriament relació amb la realitat."

És ben evident que hi ha gent que s'escolta aquelles sonsònies perquè s'estimen més creure el que més els convé.

En general el que convé és allò que resulta útil, o almenys no molesta els interessos econòmics, polítics i socials dominants.

La tesi de Galbraith, que comparteixo, és que aquest frau intel·lectual s'origina en part en una mena de concepcions rituals de la vida econòmica. Unes conviccions que poden recolzar clarament interessos individuals i col·lectius i, en particular, no calia pas dubtar-ne, els dels ciutadans més influents.

D'aquesta manera s'intenta aconseguir, també ara i aquí, que determinat punt de vista sobre la vida econòmica no sembli la creació d'un individu o d'un grup en particular sinó com alguna cosa natural i fins i tot justa.

En la nostra democràcia constitucional totes les opinions són respectables. Però l'obligació política dels progressistes, dels que volem una Andorra amb futur per a tothom, és plantar cara als intents involucionistes dels que volen tornar a l'època preconstitucional: ni impostos, ni transparència, ni imperi de la llei com a defensa del bé comú, de l'interès general. Tot ben amanit amb el record de l'enyorat paternalisme autoritari dels Coprínceps d'abans de la Constitució.

En temps de recessió econòmica, com els que estem patint a Andorra, hi ha moltes raons que aconsellen un augment de la despesa pública, en prestacions socials per desocupats i famílies que pateixen de la crisi, en sanitat, en educació, en ajudes a les petites i mitjanes empreses, els emprenedors i en obra pública.

Però, és clar, els que han de rebre les ajudes no són els sectors més ben acomodats i satisfets. I aquests darrers pateixen, -ja els estem sentim-, per les conseqüències fiscals de tot plegat.

Perquè tots sabem que per millorar la situació cal una acció pública de l'Estat:

- Millors escoles, amb uns ensenyants ben pagats;
- Serveis socials forts i ben finançats;
- Assistència socio-psicològica contra les addicions;
- Un esforç de formació professional pels joves i de suport a la formació continuada pels més grans;
- Protegir la nostra natura, l'aigua i l'aire que són riqueses i atractius del país;
- Uns mitjans adequats per a la salut i la sanitat;
- Biblioteques i equipaments de trobada, d'esplai, de lleure i d'aprenentatge;
- I policia, bombers, duaners i el conjunt de funcionaris que vetllen per la nostra seguretat i la seguretat del país.

I arribem al nus de la qüestió, aquí també contràriament al que es pretén des de l'acontentament dels satisfets, la qüestió no és pas què es pot fer, sinó, quant haurem de pagar.

Aquest és el nus de la qüestió.

La qüestió és que, per estalviar-se de contribuir a les despeses públiques segons la seva capacitat econòmica mitjançant un sistema fiscal just fonamentat en els principis de generalitat i de distribució equitativa de les càrregues fiscals, els vailets dels benestants empenen una retòrica política referida a un passat paradisiac, una època en la qual les relacions socials haurien estat, diuen, més naturals, harmonioses i felices del que ho són en l'actualitat. Es tractaria d'una Andorra perfecta, amb amos i senyors, anterior a l'aparició de la maldat progressista.

Una Andorra amb secret bancari i sense impostos, que vivia de l'aire del cel.

Una Andorra passada que sols existeix en l'imaginari dels que no volen mirar mai cap al futur, ni més enllà dels seus propis interessos.

Doncs mirin, en democràcia i gràcies a la Constitució, les nostres propostes dels uns i dels altres, les propostes polítiques són legítimes, sense que calgui recolzar-les en mites ni en contes de la vora del foc. Perquè els que trepitgem el carrer cada dia, els que estem en contacte amb les persones que fan Andorra avui, sabem que Andorra ha canviat, que el món ha canviat, i que no podem seguir ignorant la realitat del que ens envolta com voldrien alguns.

Hem de parlar de l'impost sobre la renda considerant, senzillament, avantatges i inconvenients actuals. Tocant de peus a terra.

El projecte de llei que votarem no ens satisfà totalment. És un text que recull en bona part -el sistema parlamentari és així- el projecte polític d'una majoria liberal i conservadora. El projecte introdueix una complexitat excessiva, amb una multiplicitat de dispositius derogatoris que permeten l'enginyeria fiscal.

La majoria demòcrata no ha volgut acceptar la nostra proposta d'unificar en una base de tributació totes les rendes d'una persona. S'ha volgut establir dues bases de tributació: la general -la integrada per les rendes del treball, d'activitats econòmiques i del capital immobiliari-, i la de l'estalvi -integrada per rendes de capital mobiliari i guanys i pèrdues de capital.

La conseqüència pràctica és que el mínim personal exempt en el cas de la base general és de 24.000 euros mentre que per la de l'estalvi és només de 3.000 euros.

La capacitat econòmica de la renda és la mateixa, procedeixin els euros d'un lloguer o d'un compte d'estalvi i, per tant, s'haurien de gravar igual.

Aquest no és el text que una majoria progressista hauria segurament presentat, però és, tanmateix, el

text que, força millorat com ja he assenyalat en començar, introdueix els principis de l'article 37 de la Constitució en el nostre ordenament tributari. Una reclamació que fa molts anys que portem als nostres programes polítics.

El nostre objectiu era gravar tota la renda que obtinguin les persones físiques que resideixin a Andorra de la manera més simple possible. I fer-ho tenint en compte la inexistència, fins ara, d'un impost d'aquestes característiques a Andorra, les limitacions de l'Administració tributària i el nivell d'imposició dels nous impostos directes que es van aprovar el 2010.

Amb aquest projecte de llei ens acostem a l'objectiu i, alhora, fem possible que Andorra pugui signar convenis per a impedir la doble imposició amb els països veïns.

Uns convenis indispensables per afavorir l'exportació dels béns i serveis des d'Andorra sense que els nostres empresaris i els nostres professionals estiguin penalitzats al país de destí de la seva prestació. I indispensables també per aconseguir l'arribada d'inversió estrangera al nostre país en un marc de seguretat jurídica i d'homologació internacional.

En definitiva, som conscients que no existeix l'impost sobre la renda perfecte a l'hora de legislar, però que han de tenir en comú uns objectius d'equitat, de simplicitat i d'eficiència.

Ens sap greu que en el text final del projecte aquests objectius només s'assoleixin parcialment.

Però malgrat tot el votarem des de l'optimisme de la voluntat. Deixem pels immobilitistes el paper negatiu que els pertoca: el d'anunciadors dels perills i l'apocalipsi.

Sabem tots que amb pressions financeres i polítiques i, també, seguint la moda del moment, només fan que cultivar la seva pròpia, personal, exclusiva i excloent, versió de la veritat.

No ens entretinguem en falses polèmiques.

Treballem en positiu per treure Andorra de la crisi i deixem-nos de romanços.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Gràcies.

És el torn del Grup Parlamentari Socialdemòcrata. Té la paraula el conseller David Rios.

El Sr. David Rios:

Gràcies Sr. síndic.

Avui es sotmet a votació al Consell General el Projecte de llei de l'impost sobre la renda de les

persones físiques. Avui sens dubte és un dia important perquè previsiblement s'aprovarà un impost que els socialdemòcrates venim defensant des de fa molts anys. Malgrat han negat la realitat inclús amagant-la en el propi programa electoral, finalment des de les files demòcrates han obert els ulls i ens han acabat donant la raó. Celebrem que avui vinguin al nostre terreny. Per fi han entès que Andorra amb un IRPF serà una Andorra millor.

Efectivament, Andorra amb un IRPF serà un país millor. I ho repeteixo i ho repetiré tants cops com sigui necessari perquè cal combatre amb valentia les veus alarmistes que hem sentit en els darrers mesos en contra d'aquesta figura impositiva. Veus que juguen a la política del cranc per buscar un rèdit electoral.

I estem segurs que Andorra necessita un IRPF i que és l'instrument que aportarà quatre grans beneficis al futur d'Andorra: serà un motor de l'activitat econòmica productiva, serà una eina de cohesió social, serà font de finançament i de redistribució de la riquesa, serà un element d'encaix econòmic amb els nostres veïns.

I així ho venim dient des de l'any 2005 amb els nostres respectius programes electorals.

Per exemple, al programa socialdemòcrata del 2005 dèiem -i cito literalment: *"Andorra ha d'iniciar un procés progressiu però profund de reforma del seu sistema fiscal. Qualsevol altra solució no fa res més que retardar una decisió que s'haurà de prendre. Més val fer-ho amb temps i de manera planificada i gradual, que no deixar-ho per a quan ja sigui massa tard"*. I afegíem que: *"L'objectiu del procés de reforma és la modernització del sistema fiscal, i que per assolir això s'ha d'avançar en el camp de la imposició directa i indirecta. A més, aquest avenç de la imposició directa i indirecta s'ha de produir de manera simultània. No es pot avançar només per una via, deixant l'altra com està"*. Això era premonitori del que ens està passant actualment.

Quatre anys més tard, al programa del 2009, hi tornàvem a insistir i dèiem que: *"Els sistemes fiscals moderns es basen en els principis de suficiència, equitat, eficiència i senzillesa"*.

Finalment, al 2011, en el programa electoral que vam explicar a les cases de les ciutadanes i ciutadans del nostre país ja deixàvem clar que: *"Per raons de justícia social i de constitucionalitat del nostre sistema fiscal, la reforma fiscal s'haurà de concloure amb la introducció d'un impost sobre el rendiment del treball, que ha de ser el preàmbul d'un posterior impost sobre la renda de les persones"*.

Queda clar doncs que els socialdemòcrates fa molts anys que tenim clar quin és el model fiscal d'Andorra i el que Andorra necessita, i l'IRPF és la peça més important que faltava per completar el nostre puzzle

fiscal. Per tant, i donada la trajectòria que acabo de resumir molt ràpidament, és innegable la voluntat i el desig que tenim perquè a Andorra hi hagi un impost sobre la renda i per coherència política, és innegable que tenim voluntat o teníem voluntat d'aprovar-lo perquè un vot negatiu en aquest Projecte de llei no s'hagués entès. I ja avanço que aquest no serà el cas.

A l'altre costat de la balança, i malgrat estem convençuts que Andorra necessita l'IRPF perquè serà una Andorra millor, avui lamentem anunciar que no podem donar suport al model d'IRPF que se'ns proposa des de DA. No podem donar suport a un model d'IRPF que augmenta la càrrega fiscal en la majoria de ciutadans i protegeix les rendes més altes i els que més tenen. No podem donar suport a un IRPF en el que tenen les rendes del treball i les rendes del capital una pressió fiscal molt desigual. No podem donar suport a un model d'IRPF que ni és just ni és equitatiu. No podem donar suport a un model d'IRPF que no respecta allò que diu l'article 37 de la nostra Constitució.

Els socialdemòcrates diem "sí" a l'IRPF però diem "no" al model d'IRPF que proposa DA.

En resum, avui es posa una clau de volta a l'edifici fiscal del nostre país però amb notables deficiències. Avui es pretén tancar en fals el cercle de la fiscalitat.

Per tant, com ja he dit, no podem votar favorablement a aquest Projecte de llei i creguin que ho lamentem, i ho lamentem profundament. Hem fet tots els esforços possibles perquè això fos així. Volíem i creïem amb un IRPF aprovat pels 28 conseller, pels 28 consellers d'aquesta Cambra. Desgraciadament, hem xocat amb el mur infranquejable que no ha volgut apostar posicions en cap moment. Estàvem disposats a cedir i a renunciar a aspectes crucials del model però, en tot cas, no hem trobat cap gest polític de complicitat per part de la majoria demòcrata.

Ja m'avanço a què previsiblement avui intentaran fer veure una vegada més que els socialdemòcrates som els dolents de la pel·lícula, que diem no a tot i un llarg etcètera de clixés que ja s'asseguren d'anar repetint fins a l'extenuació: que som demagogs, que som populistes, que fem oposició destructiva... Però saben perfectament que no és cert i més en aquest cas perquè fins a l'últim moment hem intentat votar favorablement a aquest Projecte de llei i vostès, senyores conselleres i senyors consellers de DA, ho saben.

Un dels aspectes que no han d'oblidar quan parlem d'impostos és entendre quin és el paper de la fiscalitat dins del model d'Estat que defensem. El model fiscal és un dels elements essencials de qualsevol territori i els Socialdemòcrates andorrans tenim clar que és el principi, des del principi que el model fiscal just i equitatiu és una irrenunciable

necessitat per Andorra. La definició d'un marc jurídic i fiscal juga unes funcions essencials d'un estat en tant que dona peu, i no em cansaré de dir-ho, al compliment del mandat constitucional que qui més té més ha de contribuir en el benestar de la nostra societat. A més, un altre dels motius que hem d'explicar a tots els ciutadans d'Andorra és el necessari paper de la fiscalitat per fer efectiva una política de redistribució que ens permeti avançar en el progrés social i econòmic del nostre país, i això evident som nosaltres millor que ningú que ho defensem.

Els Socialdemòcrates volem seguir mantenint el nivell educatiu del nostre país, una sanitat cofinançada per l'Estat, un marc d'ajudes socials, uns programes de reactivació econòmica pels sectors de la nostra economia que més malament ho estan passant, suport als petits i mitjans empresaris i tot això requereix un marc fiscal homologable internacionalment amb impostos justos i equitatius, i creiem que això és el que es mereixen els nostres ciutadans. Per a nosaltres a banda del respecte escrupolós de la Constitució, la creació d'aquest marc fiscal s'ha de construir sobre dos grans eixos: la recerca de l'homologació internacional de les nostres figures impositives, ens hem d'allunyar de figures i invents impositius del passat, i el més important de tot, hem de buscar l'excel·lència en quant a seguretat jurídica que evita un canvi de modificacions de llei cada vegada que hi ha un canvi d'estació. Arribats a aquests punts, quin és el model que avui sotmetem a votació? Està clar que DA està legislant l'impost de la renda per obligació i no per convicció, aquesta és la crua realitat. Al 2012 vostès ja sabien que l'IRPF era necessari per signar o per que entrés en vigor el conveni per evitar la doble imposició amb França. I és que fins que no han passat 2 anys no han assimilat que sense aquest impost no es poden signar convenis per evitar la doble imposició i per tant no és possible una obertura econòmica de qualitat. Dit i fet hem perdut 2 anys.

Per altra banda és molt evident que difícilment les empreses deslocalitzaran per ubicar-se a Andorra mentre no hi hagi una seguretat jurídica palpable i això passa irremeiablement per tenir un IRPF. És per això que entenem i creiem que DA ho hauria d'haver entès que l'impost sobre la renda és una mesura que reactivarà la nostra economia. El projecte que avui es sotmet a aprovació contempla la creació d'una nova figura impositiva directa que grava 5 tipus de rendes. La renda del treball, la renda d'activitats econòmiques, la renda del capital immobiliari constitueixen segons el model de DA la base de tributació general, i les rendes del capital mobiliari i els guanys i pèrdues de capital constitueixen la base de tributació de l'estalvi. La renda del treball té una pressió fiscal ben clara i definida i la retenció a l'origen farà que pocs

treballadors se'n puguin escapar del que han de contribuir segons el que marca la llei. La memòria econòmica que facilita el Govern juntament amb el Projecte de llei estima que la renda del treball suposarà una recaptació a grans trets de 8,3 milions d'euros. Lamentablement les altres rendes no gaudeixen d'aquesta mateixa pressió fiscal gràcies a la creació d'exempcions i reduccions que les afavoreixen clarament. És el cas de l'IAE que s'ha incorporat sense canvis en el Projecte de llei que avui votem i que just començà la legislatura vostès es van apressar a incorporar deduccions que han fet que les estimacions de recaptació versus la recaptació real hagi estat únicament del 31% durant l'any 2013. Per tant, un cop traslladada part de la recaptació a rendes personals aquestes han gaudit d'una gran disminució via deduccions. La memòria econòmica estima que aquesta renda tindrà un impacte de 5,4 milions d'euros en la recaptació global de l'IRPF. Segons la pròpia memòria econòmica la recaptació pel concepte de renda del capital immobiliari seria únicament de 602.000 euros. Reconeixent la dificultat de fer un càlcul exacte de la recaptació prevista amb valors absoluts, estem parlant d'una memòria econòmica que es va lliurar al Consell General a l'agost del 2013 quan encara faltava consolidar alguns dels impostos. Reconeixem que hi pot haver un marge d'error o de falta de previsió en aquests termes per això jo em volia concentrar en fer èmfasi en els valors relatius. El total de la base de recaptació de la tributació general està estimada en 14,3 milions d'euros. Per tant, segons aquesta estimació, les rendes del treball suposen el 58% d'aportació a la recaptació total, les rendes d'activitats econòmiques un 37,8% i finalment les rendes de capital immobiliari únicament un 4,2%. La memòria econòmica no estima cap quantia a recaptar en conceptes de capital immobiliari, dels guanys i pèrdues de capital que constitueixen la base de tributació de l'estalvi. Es justifica aquesta circumstància en l'impossibilitat d'accedir a dades que permetin accedir al seu càlcul. Però encara que la base de tributació de l'estalvi gaudeixi d'una renda exempta de 3.000 euros, que ja n'hem parlat anteriorment, contràriament als 24.000 exempts de les rendes generals és difícil que la base de tributació d'aquesta renda els arribi a superar i m'explico, bàsicament perquè vostès han volgut que els dividendes estiguin exempts de tributació però també han volgut que els rendiments provinents d'organismes d'inversió col·lectiva coneguts com a OIC i que tributen en l'impost de societats al 0% així com els dividendes provinents de les societats de gestió i inversió financera intragrup, les famoses ICAPS, que tributen un 2% en l'impost de societats estiguin exempts, no tributen, 0, no comptabilitzen. Per tant obren una magnífica porta a què els beneficis d'aquests organismes no tributin ni a societats ni a rendes de persones físiques quan es

converteixen en dividendes. Gràcies a vostès, encara que els beneficis d'aquests organismes siguin milionaris tributaran 0 euros a l'impost de societats i 0 euros en l'IRPF quan es converteixin en dividendes. Aquestes són les raons perquè considerem profundament injust el model d'IRPF que avui estem votant. Un model que s'aparta del precepte de la Constitució, un model que carrega fonamentalment contra les rendes del treball però quin és el nostre model? Quin és el model que defensem? Com ja he anunciat diverses vegades els Socialdemòcrates sempre han defensat i continuarem defensant un model d'impost sobre la renda que respecti escrupolosament el que diu la Constitució. Avui no ens en sortirem, és per això que lluitarem perquè en el futur prosperi la nostra proposta de crear un model fiscal just, equitatiu, eficient, transparent i suficient, per al finançament del nostre model d'Estat. Un model fiscal més just, més capaç i adaptat a les necessitats socials dels ciutadans d'Andorra. Més apte per augmentar la competitivitat general de l'economia andorrana i que permeti avançar dins d'acords fiscals bilaterals més adients amb els països veïns.

A mode de conclusió deixi'm remarcar que per nosaltres l'impost de la renda és un tema de justícia. Com ja he dit repetides vegades tothom ha d'aportar en base a les seves possibilitats però també creiem que és una mesura de reactivació econòmica i ho hem d'explicar així a la ciutadania alt i clar i vostès senyores i senyors de DA no ho estan fent. No estan explicant bé al poble que és el que passarà amb la implantació de l'IRPF i que això és una mesura de reactivació econòmica i això, aquesta manca d'explicació a la ciutadania, ha creat un meravellós caldo de cultiu perquè s'imposin les maniobres de distracció dels que representen l'Andorra immòbil. L'impost de la renda encercla el marc fiscal i per tant donarà seguretat jurídica. Aquest fet és essencial per a les inversions estrangeres malgrat alguns juguin a la perillosa maniobra de la confusió tots sabem que no vindran inversions estrangeres de qualitat si no tenim l'impost sobre la renda en vigor. També sabem que no es podran signar, no podran entrar en vigor acords per evitar la doble imposició sense l'impost de la renda. Andorra serà millor quan tingui l'IRPF, n'estem convençuts, i per això ho venim defensant des de fa molts anys. Entre tots ens haurem d'esforçar i explicar a la ciutadania que l'IRPF serà un motor de l'activitat econòmica productiva del nostre país, serà una eina de cohesió social, serà una font de finançament i de redistribució de la riquesa i serà un element essencial per aconseguir bons acords amb els nostres veïns. Són quatre arguments d'un pes suficient per convèncer als que a dia d'avui pensen que Andorra pot tenir futur sense IRPF. Però també cal dir que el model d'IRPF que avui

s'aprovarà presenta deficiències que faran que es tanqui en fals el cercle de la fiscalitat

Nosaltres diem sí a l'IRPF, però diem no al model que proposeu. Un model, com he repetit moltes vegades que ni és just ni equitatiu, que protegeix les rendes altres, no respecta la Constitució i en definitiva no respecta l'interès general d'Andorra.

Avui Andorra farà un pas endavant en la consolidació del seu model fiscal, però aquest pas podria haver estat molt més ferm, decidit i sòlid si s'hagués optat per un model d'IRPF més just i equitatiu.

Sres. conselleres, Srs. consellers, avui més que mai ens hagués agradat votar a favor, però per tot l'exposat i com ja he anunciat anteriorment el grup socialdemòcrata s'abstindrà en la votació del Projecte de llei de l'impost sobre la renda de les persones físiques.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Gràcies.

Pel Grup Parlamentari Demòcrata, té la paraula el conseller Martí Salvans.

El Sr. Martí Salvans:

Gràcies Sr. síndic.

Miri Sr. Rios, per als temes que vostè ens ha exposat de disconformitat amb el Projecte de llei de Govern essencialment, si ho he ben entès, els dividendes i les OIC's, Organismes d'Inversió Col·lectiva, i les SICAVS entre altres. No sé si em donarà temps de fer-ho ara però en properes intervencions si és que tenim ocasió de fer-ho, ja en parlarem abastament si no és que ho fa abans el ministre Cinca. Sres. i Srs. alguns de vostès, almenys aquells que algun cop miren algun canal de televisió francès, potser han vist aquell anunci publicitari d'un conegut fabricant d'ulleres en el que apareix algun que altre personatge famós, que amb to molt posat diu: "Avant j'étais jeune". Dit això es posa les ulleres i amb un to més distès continua dient: "Mais ça s'était avant". Però això era abans.

Quin significat s'ha d'extreure d'aquesta anècdota? La que cadascú vulgui. Però personalment jo em quedaria amb el que el pas del temps fa que la nostra visió de les coses i dels fets pugui variar.

Abans, Sres. i Srs. consellers, abans es podia signar un CDI, és a dir un conveni de no doble imposició entre dos països sense necessitat de tenir implantat un IRPF. És cert, però això era abans. I molts són encara els països que sense disposar d'aquesta imposició directa han pogut signar en el passat aquests convenis. Avui en dia això resulta

impensable almenys amb els veïns més propers o en l'àmbit europeu. I vull recordar que en aquest sentit s'han manifestat els representants d'Andorra dels dos països veïns.

Dit això, i sense anar més lluny, dimarts fa dos dies, en un mitjà escrit es podia llegir un interessant article sobre l'IRPF a Andorra. Es citaven alguns països sense IRPF com i cito textualment: "Les Illes Bahames, les Illes Bermudes, les Illes Verges, les Illes Caiman, Les Illes Maldives i altre llocs paradisiacs i llunyans". En l'àmbit europeu es citava Mònaco, -no està gaire lluny-, que efectivament no té un IRPF implantat. Mònaco té a hores d'ara dos, -i quan dic a hores d'ara són informacions de finals del 2013-, dos CDI's signats, un amb Luxemburg i l'altre amb Catar. Uns quants acords d'intercanvi d'informació fiscal, em sembla que menys que Andorra, en deu tenir una desena. I sobretot, Mònaco té un conveni signat amb França que fa que els ciutadans francesos establerts a Mònaco, que són la gran majoria de ciutadans d'aquell petit país declari i paguin el seu IRPF a França, i això des de què De Gaulle era copríncep a Andorra, i els hi parlo de fa molts anys, -els anys 60.

Personalment se'm fa difícil visualitzar una Andorra, això sí sense IRPF pels seus nacionals però fent tributar els residents francesos o espanyols o altres nacionalitats un impost sobre la renda equivalent al del seu país d'origen, o amb un IVA, que aquí en diem IGI, superior al 20%. Amb aquesta imposició indirecta o directa es qüestionaria molt la competitivitat i la viabilitat dels sectors comercials turístics i hotelers i d'altres.

Abans no existia cap model internacionalment homologat de conveni de no doble imposició. És cert però això era abans. Ara i des de fa molts anys s'ha generalitzat un model de conveni, -si ho vol ja en parlarem més tard-, s'ha generalitzat un model de conveni impulsat des de l'OCDE que ha esdevingut una referència global. La majoria de convenis que se signen entre estats és fan segons aquest model que comporta evidentment clàusules que regulen la imposició de les persones físiques com de les persones jurídiques. Abans es podia implantar un IRPF i signar un CDI sense obligació per les persones físiques de declarar la globalitat de les seves rendes, independentment del lloc on s'havien obtingut, i per tant es podien gravar exclusivament les rendes obtingudes dins del territori d'aplicació de l'impost. És cert però això també era abans.

Avui dia és impensable signar un CDI almenys en la majoria de països de l'OCDE si la renda gravada per l'IRPF no és renda global o mundial, és a dir la renda obtinguda en qualsevol país.

En l'article comentat fa uns instants sobre l'IRPF a Andorra de fa dos dies es citaven també països que sols graven la renda territorial: Anguilla, Costa Rica,

Polinèsia francesa, Hongkong i altres països llunyans. En l'àmbit europeu, es citaven Gibraltar i San Marino. Pel que he pogut comprovar, Gibraltar no seria el cas, és a dir que a Gibraltar hi hauria la renda mundial i a San Marino efectivament, hi hauria una renda territorial. La resta del vell continent, i gairebé la major part del món mundial funcionen amb renda global. Abans el nostre país podia viure sense acords d'intercanvi d'informació fiscal. És cert, però això també era abans. Avui dia sense els esforços dels governs successius en progressar en la línia de la transparència, encara estariem en la llista grisa o potser en la llista negra de paradisos fiscals de l'OCDE. Sols voldria recordar algunes fites, que ja ha esmentat el Sr. Bartumeu amb anterioritat:

Declaració de París del març del 2009, s'hi ha referit abans.

La Llei qualificada d'intercanvi d'informació fiscal del setembre del 2009, que integrava les disposicions de l'OCDE en matèria fiscal, que ja eren considerades com dret comú en matèria de cooperació fiscal internacional.

Els més de 20 acords signats entre Andorra i diferents països en aquesta matèria, començant, no me'n recordo quin era el primer, però entre els tres primers recordo, que entre els quatre i els cinc primers hi havia evidentment Espanya, França, Espanya i Portugal, i els països més propers.

I finalment, l'acord monetari al qual també s'hi ha referit el Sr. Bartumeu.

Abans, en aquest país, hi va haver una època de vaques grasses. Tothom tenia feina, i per molts pujar la persiana del negoci al matí era sinònim de començar a emplenar la caixa. És cert. Però això també era abans. Des de llavors ha passat la crisi que s'ha endut feina, llocs de treball i moltes famílies. Les vaques s'han emmagrit i el país s'ha empobrit.

Tots els sectors tradicionals o més importants de l'economia andorrana: construcció sectors industrials associats a la construcció, immobiliari, passant pel comerç, el turisme o el sector financer tots han quedat tocats en diversos graus.

Nosaltres, des de DA, creiem que el país ha d'obrir les seves portes a la inversió estrangera, al mateix temps que els empresaris i professionals d'Andorra han de poder exportar els seus serveis. I això passa obligatòriament per la signatura d'aquests convenis, que aportin tant als inversors estrangers com als andorrans la seguretat jurídica que en cap cas, cap fet econòmic no serà subjecte a doble imposició, i també pels mateixos estats, que siguin signataris doncs d'aquests convenis, els hi ha d'aportar la seguretat que cap fet econòmic no quedarà lliure de tributació més enllà dels límits que es convindran en cada cas. En resum, aquests convenis han d'aportar un marc que reguli amb absoluta seguretat jurídica

les relacions que les persones i les societats que operin en els dos països han de respectar en l'àmbit fiscal.

Però la signatura d'aquests convenis és una tasca llarga, ja que no es tracta de cap negociació entre Andorra o la Unió Europea, com s'ha pogut sentir, ni negociació entre Andorra i OCDE, sinó que cada conveni es objecte d'una signatura entre dos estats. Per tant ens podem imaginar la tasca que hauran de fer els governs successius per arribar a signar diguem uns 50 o 100 CDI's, que és el nombre de convenis del que disposen molts països.

El ministre Saboya ens explicava fa un temps l'existència d'un mapamundi en el qual apareixien tots els països del món, evidentment és la seva funció primera, i sobre el qual quedaven dibuixades unes fletxes bidireccionals -m'explicaré- que simbolitzaven els CDI's existents. Per exemple, França i Espanya tenen un conveni de no doble imposició, una senzilla fletxa en aquell mapamundi, dirigida entre França i Espanya amb dos puntetes, simbolitzava aquest conveni de doble imposició. En tot aquell dibuix i mar de fletxes, almenys a nivell europeu, quedava una illa deserta, un bolet, d'on no sortia ni arribava cap fletxa: Andorra, que com tots sabem no disposa a hores d'ara de cap CDI. Realment algú encara es pot creure avui dia que puguem continuar sense aquests convenis? Nosaltres estem convençuts que no. De la mateixa forma que estem convençuts que perquè es signin CDI's, és absolutament necessari i imprescindible disposar d'un impost que gravi les rendes de les persones físiques, no tant sols les rendes obtingudes a Andorra, sinó també les obtingudes arreu.

I aquesta és una condició, "sine qua non" perquè es pugui signar un CDI. Alguns diran, o més ben dit ja han criticat el fet que DA no portés l'IRPF al seu programa electoral del 2011. És cert. Però també és cert que el nostre programa ja deixava clara la nostra intenció de signar convenis de no doble imposició, així com també la nostra intenció de tancar un marc fiscal homologable.

Una de les tasques fonamentals a nivell internacional de qualsevol govern, i en aquest sentit els que en aquesta sala tenen o han tingut aquesta responsabilitat, consisteix en saber avaluar en cada moment la situació, les exigències que vénen marcades pel context de les relacions amb els nostres veïns, i prendre les decisions adequades tant per l'interès d'Andorra com per a l'interès dels seus ciutadans. I això amb estricta independència de si el seu programa polític ho contemplava o no. I així voldria entendre que han actuat els diferents governs que s'han succeït en el pas del temps.

I això és el que ha fet el govern actual. Un cop analitzada la situació internacional, un cop acceptada la necessitat de signar CDI's en vistes

d'assegurar a llarg termini el procés d'obertura econòmica, fet que implicava el desplegament d'una imposició directa sobre les persones físiques, s'ha procedit, amb l'aval i el ple suport del nostre grup parlamentari, a preparar i presentar davant del Consell i de la societat andorrana el Projecte de llei que avui debatem. Això es traduirà per molts, i en primer lloc pels assalariats, cal dir-ho i així ho fem, en un augment de la pressió fiscal, tot i que un augment relatiu. Val a dir que nombrosos són aquells, també persones físiques, que sense estar gravats per l'IRPF, des de fa dos anys estan gravats per l'impost sobre les activitats econòmiques, m'estic referint a comerciants, autònoms, professions liberals, administradors, que ja paguen un 10% sobre els seus revinguts.

Quan el final de la crisi i la recuperació econòmica, que alguns auguren en un termini de pocs anys i tant de bo sigui veritat, quan el final de la crisi i la recuperació econòmica toquin a la porta de casa nostra, cal que estiguem tots preparats, i al nostre entendre això passa per tenir el major nombre de convenis signats, i això sabem que també passa per tenir un marc fiscal tancat i homologat.

I aquests convenis, no val a dir que n'hi ha prou amb signar-los amb països llunyans, amb els quals potser ni mantenim relacions comercials, amb la sola excusa que ho podem fer sense implantar un IRPF, o que aquest podria gravar únicament les rendes territorials. Les carreteres i els camins que surten d'Andorra no enllacen ni amb les Bahames, ni les Maldives, ni Costa Rica o altres països com els que he citat. En primer lloc van a Espanya i França, i a la resta d'Europa. Hem de signar en primer lloc amb aquells països més propers, amb els quals mantenim de manera més estreta lligams i vincles en tots els àmbits, i mantenint-nos en aquells compromisos ja adquirits.

Però l'obertura econòmica i la signatura de convenis no són els únics motius per la implantació de l'IRPF. La nostra constitució, ja n'han parlat abastament el Sr. Bartumeu i el Sr. Rios, en el seu article 37, com ja s'ha dit, també estableix el deure de totes les persones físiques i jurídiques de contribuir a les despeses públiques segons la seva capacitat econòmica, mitjançant un sistema fiscal just, establert per la llei i fonamentat en els principis de generalitat i de distribució equitativa de les càrregues fiscals.

D'altra part, l'estructura pròpia dels ingressos de l'Estat andorrà i les seves pròpies necessitats de despeses, fan que calgui buscar, -i en això també si han referit abastament tant el Sr. Bartumeu com el Sr. Rios, i si em permeten no tornaré a incidir en aquests aspectes-, cal busca una diversificació dels mateixos ingressos. L'impost sobre la renda de les persones físiques vindrà a tancar el marc fiscal

directe del què aquest país s'ha anat dotant en els últims anys, primerament amb l'impost sobre les plusvàlues de les transmissions immobiliàries, i més recentment amb l'impost de societats, de la renda dels no residents i finalment l'impost de les activitats econòmiques que, recordaré com ja ho he dot abans, quedarà integrat dins l'IRPF.

Però diversificar o incrementar els ingressos no ha de ser sinònim d'incrementar les despeses. L'Estat andorrà, i en aquest sentit ens volem referir tant als comuns com a l'Administració General, l'Estat andorrà té uns nivells d'endeutament que si bé a hores d'ara se situen dins el que es podria considerar com la banda baixa de l'endeutament dels estats moderns, en aquest sentit només ens referim a alguns estats europeus amb els quals l'endeutament supera llargament el 80 o el 90%, aquests mateixos nivells d'endeutament nostres... perdoni el 90% del PIB, havia dit la xifra o el percentatge, m'havia oblidat de dir sobre què es calculaven... aquests mateixos nivells d'endeutament nostres podrien acabar generant a llarg termini situacions d'insostenibilitat de les finances públiques.

En el nostre programa electoral proposàvem arribar a finals de legislatura a una situació d'equilibri pressupostari. El Govern actual, amb el ministre Cinca a les regnes del rigor pressupostari, ha fet, fa i esperem continuarà fent tots els esforços necessaris per assolir aquesta finalitat.

Però també creiem que s'han d'assentar unes noves bases que regulin les finances públiques. És en aquest sentit en el que, des del nostre grup parlamentari, entrarem a tràmit dins de pocs dies, i fixeu vos que ja no dic dins de poques setmanes, entrarem a tràmit dins de pocs dies la proposició de llei que ja es coneix com la Regla d'Or. No m'hi estendré avui, ja que no correspon. Hi haurà temps per reflexionar-hi i debatre-la. Tant sols voldria aportar quatre pinzellades.

El Sr. síndic general:

Hauríeu d'anar acabant, si us plau.

El Sr. Martí Salvans:

Sí, Sr. síndic.

Aquesta Proposició de llei preveurà entre altres: en primer lloc una limitació de l'endeutament de l'Estat expressada en un percentatge del PIB, Producte Interior Brut, i quantificada, tant pel Govern com pels comuns, en un percentatge dels seus ingressos. En segon lloc, una limitació del dèficit en el que podran incórrer els diversos òrgans de l'Estat durant una legislatura o un mandat, legislatura en un cas, mandat comunal en un altre. Una limitació de la variació de la despesa pública que no podrà superar

la taxa de creixement del PIB a mig termini; i finalment i potser el més important, una limitació de la pressió fiscal que no podrà excedir un percentatge d'aquest mateix PIB.

Aquestes són les regles del joc que creiem s'hauran d'aplicar al conjunt de les finances públiques per assegurar la seva sostenibilitat a futur, i per evitar que la imposició, tant directa com indirecta, serveixin exclusivament per cobrir unes necessitats creixents de la despesa pública.

Som conscients que al ciutadà se li exigeix cada cop una major contribució a l'Estat, però també som conscients que el mateix ciutadà està molt preocupat sobre com es gasten aquests diners. Per això s'han de donar garanties d'un major rigor pressupostari.

Per tots aquests motius, el nostre grup parlamentari dóna ple suport, no evidentment a la regla d'or, -que no és el cas-, sinó al projecte de llei de l'IRPF.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Gràcies.

Per part del Govern, té la paraula el ministre, Sr. Jordi Cinca.

El Sr. Jordi Cinca:

Gràcies Sr. síndic.

Senyores i senyors consellers iniciu aquesta intervenció conscient que per moltes persones se li vol donar una transcendència gairebé diria històrica.

Un abans i un després d'un model de país.

De fet, si aïllem aquest projecte de la resta de mesures que s'han pres els darrers anys en matèria econòmica i fiscal podríem estar d'acord amb aquesta percepció. I encara més si en lloc d'aixecar la mirada i visualitzar el futur d'Andorra, ens limitem a mirar-nos el melic i simplificar aquest debat al fet de voler o no contribuir a la despesa pública.

Em permetran doncs, que comenci per relativitzar el simbolisme que es vol fer recaure en aquest Projecte de llei, i que el contextualitzi dins un conjunt de mesures que van molt més enllà d'un sol impost, els seus obligats tributaris, la seva gestió i la recaptació esperada.

El realment important és el conjunt de mesures. L'IRPF per si sol tindria un valor relatiu i no permetria un canvi de model econòmic i fiscal.

És, per tant, fonamental entendre l'IRPF com un element més, necessari però no suficient, dins el procés de transformació estructural de l'economia andorrana.

Així doncs, en primer lloc, hem de desgranar en què reforça aquest impost el conjunt de canvis

estructurals que està impulsant el Govern, i com s'interrelaciona i complementa amb la resta de mesures. Per fer-ho voldria analitzar l'IRPF des de dos grans objectius:

El primer: l'obertura econòmica.

Fa més d'una dècada que ens estem referint insistentment en la necessitat de diversificar l'economia andorrana, una necessitat que s'ha vist refermada amb la crisi dels darrers 7 anys. El Govern i la majoria que li dóna suport vam decidir afrontar aquest repte, i s'està fent vertebrant el canvi de model econòmic a partir de l'obertura de l'economia andorrana. Una obertura entesa bi-direccionalment:

Fent d'Andorra un país atractiu a la inversió estrangera, però també, fent possible que les empreses i els emprenedors andorrans puguin treballar i prestar els seus serveis fora d'Andorra mantenint la seva competitivitat.

Objectius que requerien d'entrada un canvi legislatiu cabdal com el que es va produir amb la Llei d'inversió estrangera aprovada el juny de l'any 2012. Però que calia completar amb la signatura de CDI's. I aquí radica, Sres. i Srs. consellers, -i ho ha explicat molt bé el Sr. Martí-, una de les raons que feien imprescindible disposar d'un marc fiscal complet que ens permetés plantejar, als països amb els quals puguem tenir més interès, la negociació i la signatura d'un CDI. I dic bé, plantejar i negociació, perquè no oblidem que aquesta no és una voluntat unilateral. Cal la voluntat i l'interès de dos Estats per tancar un conveni.

Resulta una obvietat que dins d'aquest concepte de marc fiscal complet són imprescindibles l'impost de societats i l'impost de la renda de les persones físiques. Tinguem-ho clar, avui no serà possible signar CDI's amb gairebé cap país sense aquesta estructura fiscal, i potser ho hauria estat fa 20 anys, fins i tot potser fa 10! Però avui ja no és possible.

I a l'entendre del Govern també és inqüestionable que sense aquests convenis d'inversió, la inversió productiva serà molt reduïda i molts dels nostres empresaris ho tindran molt difícil per invertir fora d'Andorra i internacionalitzar les seves activitats.

El segon objectiu al qual em volia referir, i en el que aquesta llei tindrà una incidència molt important, és l'objectiu de l'equilibri pressupostari. Unes finances públiques equilibrades que reforcin la credibilitat del país i assegurin la seva pervivència. Ja hi he aprofundit molts cops. No m'hi estendre més enllà d'unes breus reflexions.

Andorra ha estabilitzat aquests darrers anys el seu pressupost de despeses al voltant dels 400 milions d'euros, -sigui dit de passada la meitat d'altres microestats amb menys territori i població com ara Mònaco o Liechtenstein. No ens enganyem, no és

realista pensar que aquesta xifra es podrà reduir. Es pot discutir si cal gastar més en una o altra cosa. Però el recorregut d'ajust de la despesa, si volem tenir uns serveis públics de qualitat, i volem tenir unes infraestructures modernes, si volem no quedar-nos aïllats del món, si volem seguir l'evolució que està seguint el món, és un recorregut baix. Front a aquesta realitat, tenim uns ingressos més o menys consolidats al tomb dels 360 milions d'euros bàsicament provinents de la imposició indirecta i especialment dependents de dos productes (el tabac i els carburants). A Andorra li cal diversificar els seus ingressos per així donar-los-hi més estabilitat i consistència. Ho ha de fer amb la lògica d'un país amb un nombre de visitants molt important i amb un comerç molt atractiu. I on, per tant, té tot el sentit que els impostos sobre el consum pesin molt més que la resta, però aquests han d'estar justament complementats pels impostos directes.

Hem d'incrementar els ingressos i no podem perdre competitivitat comercial i atractiu turístic, per tant no podem encomanar l'augment dels ingressos a un increment indiscriminat de l'IGI. Andorra no es pot permetre un IGI del 20% com té Mònaco o del 18 % com té Malta, ni tan sols del 8% com té Suïssa. Per tant, aquest plus que necessitem l'hem de trobar per dues vies: fent el necessari per incrementar el nombre de visitants i la seva despesa mitjana, i complementant els ingressos provinents de la imposició directa. La segona, a més, ens ha de donar l'estabilitat necessària en aquests ingressos.

Només així arribarem a l'imprescindible equilibri pressupostari. Persistir indefinidament en els dèficits i incrementant any rere any l'endeutament, ens portaria, més d'hora que tard, a un estrangulament financer. Si qualsevol Estat és més vulnerable com més endeutat està, en el cas d'un micro-estat com el nostre, això encara és més evident.

Entenc que aquest raonament que els hi acabo d'exposar, conjugat amb l'aprovació de nous impostos, pot generar el neguit de pensar que s'està donant el recurs als governs per recórrer indefinidament als increments de la pressió fiscal. Per això, és molt important la mesura que impulsarà la majoria parlamentària per posar límits a l'endeutament públic mitjançant l'aprovació de l'anomenada Regla d'Or, de la qual també ens ha parlat el Sr. Salvans.

Una iniciativa compartida plenament pel Govern.

El Projecte de Llei de l'IRPF ens permet completar la imposició directa d'Andorra. Un camí que no comença avui. De fet la seva seqüència ja va quedar fixada la passada legislatura. I ho va fer dins una lògica totalment raonable per un país que no tenia aquests impostos directes. Així l'any 2011 va entrar en vigor l'Impost de la Renda dels Nous Residents, l'any 2012 ho van fer l'impost de societats i el

d'activitats econòmiques. És a dir, els no residents que obtenen rendes a Andorra ja estan gravats; i les empreses, les societats, els autònoms o els professionals liberals també estan pagant sobre els seus rendiments. I ara, en una darrera etapa, ho faran la resta de ciutadans.

I tots ho farem sota un tipus nominal comú, del 10% que permet consolidar un missatge de simplicitat, coherència i atractiu del model fiscal andorrà.

Així, fixat el perquè ens convé un marc fiscal complet i homologable internacionalment, anem a veure alguns dels principals eixos rectors de l'impost i alguns dels trets que el defineixen.

Els hem de veure sabent que s'ha dissenyat l'impost, i tot el marc fiscal, sota la idea de definir una fiscalitat: Competitiva, equitativa i senzilla en la gestió vista tant des de l'administrat com des de l'Administració.

Característiques totes elles que anirem retrobant a mesura que anem desgranant l'impost i que s'han hagut d'anar perfilant per trobar el just equilibri per permetre garantir l'assoliment dels objectius de l'obertura econòmica i l'equilibri pressupostari.

L'àmbit subjectiu de l'impost determina la condició d'obligat tributari en base a la residència fiscal i l'àmbit objectiu compren totes les rendes mundials subjectes. Aquests dos principis són determinants per poder tenir possibilitats reals de signar CDI'S. És cert, no està escrit enlloc que per signar CDI's sigui necessari un IRPF, ni tampoc que aquest compregui les rendes mundials, però també és cert que sense aquesta premissa no en signariem cap.

El projecte diferencia les rendes en dos grans apartats: d'una banda les rendes generals i d'una altra les rendes de l'estalvi. S'ha optat per aquesta separació, molt estesa en altres països, bàsicament per dues raons:

1. Fomentar l'estalvi al país i no gravar al petit estalviador. En aquest sentit s'ha introduït una reducció de 3.000 euros anuals per les rendes de l'estalvi.
2. Garantir la competitivitat del país afavorint que els residents fiscals mantinguin els seus estalvis a Andorra. Aquest segon punt és cabdal. Andorra es finança tant a nivell públic o privat pràcticament el 100% en el mercat local. Una descapitalització del país limitaria molt l'accés al finançament de la seva economia.

L'impost és progressiu i ho és de manera real, Sr. Rios, tan real com les pròpies matemàtiques i és progressiu amb la finalitat de fer-lo equitatiu i acomodar-lo al mandat constitucional, una progressivitat que es garanteix amb el mínim exempt dels 24.000 euros de la renda general i amb la bonificació del 50% de les rendes entre 24.000 i 40.000 euros. Aquesta voluntat d'adaptar l'impost a

la capacitat contributiva de les persones es veu reforçada per la inclusió d'un seguit de reduccions per compensar les càrregues familiars i en relació a aquestes reduccions cal fer un comentari, reiteratiu possiblement del que ja també ens ha explicat el Sr. Salvans però que crec important. Hi ha qui pretén comparar les reduccions proposades en el projecte amb les d'altres països i fent-ho es pretén demostrar que el projecte no és sensible a la realitat social i familiar; lluny de la veritat. Si comparem comparem-ho tot. No podem demanar les mateixes deduccions que en països on els mínims exempts estan un terç del que proposem a Andorra, on els tipus arriben a cinc vegades als que proposa aquest projecte. Els hi deia que és un projecte adaptat a la realitat d'Andorra i en tenim una altra mostra a la incorporació de mesures pensades per una economia on l'estructura familiar és la base del teixit empresarial: exempció dels dividendes provinents d'entitats andorranes, exempció en els guanys de capital en les transmissions i participacions quan aquestes s'han posseït més de deu anys o no gravar les donacions fins el tercer grau de consanguinitat. Aquests en són alguns exemples.

També cal clarificar el que no és i que no inclou l'IRPF. L'impost que avui aprovem no és un impost de patrimoni, grava els rendiments i l'impost que avui aprovem no grava les successions.

Per acabar aquesta aproximació al Projecte de Llei els hi voldria valorar el mateix des d'una òptica molt concreta i que aquests dies també ha generat molta literatura. La necessitat o no de generar un règim especial per als residents passius. Certament aquesta és una opció que es va valorar i es va decidir no contemplar-la per ara. La raó principal radica en què els arguments que ja he explicat són vàlids també per aquests residents. Hem optat per un model fiscal complet de baixa tributació i globalment favorable tant per treballar a i des d'Andorra i també molt favorable per residir-hi. Això ens permet un model atractiu i que tracta a tothom igual. Si volem comparar el model fiscal d'Andorra ho hem de fer des d'una visió global no aïllant un impost de la resta. El racional que ens ha portat al convenciment de què és millor un règim igual per a tots els residents fiscals neix d'aquesta comparació en jurisdiccions més o menys properes però en un entorn similar. De poc ens serveix comparar-nos en jurisdiccions llunyanes sense cap relació amb la Unió Europea i en models econòmics que res tenen a veure amb el nostre. Fent aquesta comparació amb jurisdiccions de l'entorn on tenen règims especials com per exemple Suïssa, el Regne Unit o Malta arribarem a algunes conclusions com ara; Andorra compta amb una fiscalitat molt favorable amb un tipus nominal del 10% amb importants exempcions tant en les rendes generals com en les de l'estalvi front a una majoria de jurisdiccions amb tipus molts

elevats. El fet de tributar sota normes generals de l'impost suposa un estatut fiscal del resident fiscal a Andorra permanent front a un component de temporalitat associat a les residències especials d'altres països. El model andorrà donarà accés a beneficis derivats dels CDI's a tots els seus residents i no deixarà a fora els seus residents passius.

En freqüència l'aplicació del règim especial és compatible amb l'obligació de satisfer un import mínim, un impost mínim això no succeeix a l'impost que proposem avui. A Andorra el contribuent pot disposar de les seves rendes sense limitacions al territori d'Andorra, per tant, el patrimoni es pot remetre lliurement a Andorra, això tampoc succeeix en aquests règims especials on cal mantenir aquest patrimoni fora del territori i per tant no contribueix a enriquir el mateix territori. A Andorra no subjecta el gravamen de transmissions per causa de mort i les donacions cosa que sí succeeix en aquests altres països. Es contempla una deducció per eliminar la doble imposició internacional, per tant, no han de patir els qui tenen interessos fora d'Andorra i al mateix temps volen residir aquí. A banda, de tenir una fiscalitat directa molt favorable, no podem oblidar que la fiscalitat indirecta a Andorra és molt baixa comparant-la amb els tipus que tenen la majoria d'aquests països amb els que parcialment ens volem comparar.

Senyores i senyors consellers,

No es pot valorar la competitivitat fiscal del país des de l'anàlisi d'un sol impost. La competitivitat ve donada pel conjunt dels impostos. Tampoc s'hi val la crítica fàcil basada en trossejar l'impost i només comparar-lo parcialment amb els d'altres països i encara menys es pot permetre un impost de la suma que només sigui la suma d'allò que ens interessa del model de cada país amb el que ens volem comparar. Cap país té el millor sistema en totes les seves figures impositives. El més important és estar entre els més atractius dins d'un anàlisi global de la seva fiscalitat i Andorra ho està. Necessitem i estem construint un model fiscal competitiu que ens permet potenciar els aspectes que ens poden fer més atractius però alhora ha de ser, i aquest ho és, un model consistent, homologable i seriós.

Senyores i senyors consellers,

Estiguin ben tranquils, no ho dubtin. Aquest és un bon impost de la renda de les persones físiques i el més important, completa un model fiscal molt competitiu i a la mida d'Andorra que globalment suporta amb èxit qualsevol comparativa amb un model homologable. És cert, si del que es tracta és fer un debat reduccionista entre pagar o no pagar ens hem equivocat però si del que es tracta és de repensar un país perquè pugui mantenir la seva prosperitat i el benestar que entre tots hem forjat les darreres dècades, si el que volem és que les empreses

andorranes puguin créixer, si el que volem és que els joves d'avui tinguin oportunitats demà, si entenem que no podem viure d'esquenes al nostre entorn geogràfic tinguem el convenciment que aquest és el camí.

Moltes gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Gràcies.

Obrim un segon torn d'intervencions.

Pel Grup Parlamentari Mixt...

No hi ha intervenció...

Pel Grup Parlamentari Socialdemòcrata...

Pel Grup Parlamentari Demòcrata...

Bé, si no hi ha més intervencions....

(...)

Hauríem de passar tot seguit a la votació de les parts del text que no han estat objecte de reserva d'esmena.

(...)

S'obre un breu termini de temps per poder votar.

(votacions)

Sra. secretària si vol procedir a donar lectura del resultat, si us plau.

La Sra. Rosa Gili:

Sí, gràcies.

22 vots a favor i 3 abstencions.

El Sr. síndic general:

Bé, a la vista del resultat declaro aprovat el Projecte de llei.

Se suspèn la sessió durant un quart d'hora.

(Són les 17.53h)

(Deixen la sala els Srs. Jordi Alcobé, Antoni Riberaygua i Jordi Cinca)

Es reprèn la sessió.

(Són les 18.14h)

El Sr. síndic general:

S'obre la sessió.

Passem al segon punt de l'ordre del dia.

2. Examen i votació de la Proposició de llei de serveis socials i socio-sanitaris.

L'informe de la Comissió Legislativa d'Afers Socials ha estat publicat en el Butlletí número 22/2014, del 8 d'abril.

Intervé per exposar l'informe de la comissió la Sra. Celine Mandicó García nomenada ponent per part de la comissió.

Teniu la paraula.

La Sra. Celine Mandicó:

Gràcies Sr. síndic.

El passat dia 9 de maig del 2013 el Consell General va prendre en consideració la Proposició de llei de serveis socials i sociosanitaris que havia estat presentada pel Grup Parlamentari Demòcrata.

De conformitat amb el Reglament del Consell un cop presa en consideració aquesta Proposició de llei va obrir-se el termini per a presentar esmenes al seu articulat. El passat dia 11 d'octubre la Comissió Legislativa d'Afers Socials em va nomenar ponent de la Proposició de llei de serveis socials i sociosanitaris i va examinar les 191 esmenes que s'hi havien presentat: 10 per part del Grup Parlamentari Demòcrata, 128 per part del Grup Parlamentari Socialdemòcrata, 53 per part del Grup Parlamentari Mixt.

Les reunions mantingudes es van concretar en els següents dies: 24 d'octubre, 8, 14 i 26 de novembre i 13 de desembre del 2013; 17 i 24 de gener, 13, 14 i 28 de febrer, 25 de març i 4 d'abril del 2014.

Del total d'esmenes presentades, 31 van ser aprovades per unanimitat, 1 va ser aprovada per majoria, 89 no van ser aprovades, 49 van ser retirades per ser transaccionades i aprovades per unanimitat, 8 van ser retirades per ser transaccionades i aprovades per majoria i, finalment, 13 foren retirades.

La Comissió va acordar també adequar el text a l'acord del Consell General sobre l'estructura, el contingut i la forma de les lleis del 18 d'abril del 2002. Del resultat de la votació de les esmenes se'n desprèn l'informe de la Comissió el text del qual se sotmet avui a consideració d'aquesta Cambra.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Gràcies.

Passem al moment de les intervencions dels grups.

Pel Grup Parlamentari Mixt, té la paraula la consellera Sílvia Bonet.

La Sra. Sílvia Eloïsa Bonet:

Gràcies Sr. síndic.

Avui sotmetem a consideració la Proposició de serveis socials i sociosanitaris.

Són diversos els articles de la nostra Constitució que proclamen la defensa de l'Estat del benestar.

Fins ara Andorra ha disposat de diverses legislacions sectorials que han anat regulant diferents aspectes dels serveis socials disponibles que amb els acords internacionals que l'Estat andorrà ha adoptat han cobert altres àmbits socials. Cal recordar que el Govern ha actuat sobre l'àmbit social en uns aspectes, i els comuns han anat creant i desenvolupant altres serveis i equipaments per donar resposta a les necessitats socials dels ciutadans, però no sempre s'han tingut en compte les disfuncions, duplicitats o les diferències territorials.

El nostre grup parlamentari ha compartit la necessitat d'establir en un mateix text legislatiu el nostre model social organitzat on es determini de forma clara els drets i deures en aquest sector, que deixin clara la seva gestió i també concretin el seu finançament.

Ja ho dèiem en la nostra intervenció en la presa en consideració on deixàvem clar que el debat ens havia de permetre concretar de quina forma incidiria aquesta llei en la vida quotidiana dels andorrans i andorranes, i a valorar la seva transcendència tant des de l'àmbit social i sociosanitari com el de país.

Nosaltres el que pensem és que per canviar el model social existent actualment calia fer un plantejament diferent, més participatiu i fruit d'un pacte polític i social que determini de forma clara cap a on volem anar.

Defensem uns serveis socials i sociosanitaris que s'adrecin a tota la població però on han de posar l'accent és en les persones i famílies que tenen dificultats, que es troben en estat de dependència o en risc o en situació d'exclusió social, per facilitar-los la seva inclusió i potenciar la seva autonomia.

Hem presentat 54 esmenes amb l'objectiu de millorar el text, i com ja he dit fa un moment, no han anat orientades a canviar el model social existent, de la coresponsabilitat dels poders públics, els beneficiaris i les famílies perquè ja és així ara.

I vull aprofitar per felicitar i encoratjar les famílies que col·laboren en la cura dels seus éssers estimats, que necessiten ajuda, sigui quina sigui, pel seu esforç i la seva solidaritat demostrant maduresa social.

Per canviar pel principi de coresponsabilitat pel d'universalitat, cal una reflexió important, tant social com econòmica. Hauríem de saber si volem que els serveis socials actuïn sobre qualsevol persona independentment de la seva capacitat econòmica o actuar amb tots els recursos necessaris amb les persones o famílies que pateixen i ho necessiten.

No hem volgut entrar en aquest debat i ens hem centrat en millorar el text on creïem, fruit de les reunions amb els diferents col·lectius als quals volem donar les gràcies per les seves aportacions.

Volem agrair als membres de la comissió el bon treball que s'ha desenvolupat i l'intens debat que s'ha generat que ha ajudat a apropar posicions en molts aspectes.

Si entrem en algun dels aspectes m'agradaria començar per un dels temes que més ha centrat aquest debat, que ha estat el tema dels familiars obligats. Nosaltres volíem que només afectés als de primer grau per raons de què els nens no es veiessin afectats, sobretot tenint en compte la situació actual d'atur juvenil i de què molts joves allarguen i compaginen la seva formació amb feines poc remunerades. Però sí que hem tingut clar des del principi, i tal i com mantenia la filosofia del Projecte de llei sobre els "familiars obligats", el que no volíem és que els familiars obligats només fossin els que formessin part del nucli familiar de convivència, i crec que un exemple és la millor forma d'entendre la situació. Nosaltres plantejàvem que si una parella de padrins tenien tres fills i només vivien amb uns, no podien carregar només amb uns, -amb els quals vivien-, i deixar els altres exempts de la seva participació, i aquest fet nosaltres no el podíem acceptar.

Però, per una altra banda l'intens debat no ens ha ajudat a ser unànimes en determinar serveis com han de ser els garantits o de concurrència, o bé gratuïts o de copagament.

Com ja he dit no hem aconseguit millorar certes de les demandes dels col·lectius de discapacitats. S'ha aconseguit que el Servei d'Atenció Domiciliària sigui garantit però no gratuït per aquest col·lectiu; tampoc hem pogut garantir el Servei de Llar Residencial, ni residència assistida, ni transport adaptat sociosanitari, ni el Servei de Respir per tenir cura de persones amb discapacitat. Tampoc hem pogut baixar el grau de menyscabament del 60% al 33% per tenir dret a la pensió de solidaritat pels discapacitats. També volíem aprofitar la pensió de solidaritat i ampliar-la perquè es poguessin beneficiar d'ella les vídues de més de 55 anys que no rebien una pensió vitalícia de viudetat de la Seguretat Social. La incorporació d'aquestes dones al món laboral és molt complicada, i vàrem creure que aprofitar aquesta prestació les podia ajudar a no situar-se en zona de risc d'exclusió social... Tampoc s'ha aconseguit però seguirem buscant alternatives.

L'esmena presentada pel nostre grup que obliga a presentar i examinar per la Comissió Legislativa d'Afers Socials l'auditoria dels serveis socials i sociosanitaris facilita que es pugui actuar legislativament per corregir les desigualtats que es puguin presentar. Ho seguirem de prop. No volem que les persones o famílies amb més dificultats tinguin més problemes per accedir als serveis, perquè nosaltres entenem la inversió social com un dinamitzador de l'economia i no únicament com una

despesa. Una societat que és solidària amb la igualtat d'oportunitats, aquesta solidaritat pot repercutir en riquesa i ocupació.

Altres temes en què hem aconseguit apropar posicions són com la referència objectiva amb la que es determina quan una persona o família passa a ser familiar obligat. Fins ara s'ha utilitzat l'anomenat LEP (Llindar Econòmic de Precarietat) que situava en una unitat familiar de tres membres en 3 LEPs i que representa en euros 2.118 euros. Ara el Projecte de llei proposa el LECS (Llindar Econòmic de Cohesió Social) que representa en una unitat familiar dels mateixos membres 1,5 LECS però que en euros representa 3.490 euros, que realment ja suposava una millora.

Nosaltres hem transaccionat a la comissió perquè a més a més les famílies unipersonals aquest càlcul passés a dos LECS i no es quedés en 1,5, millorant l'estatus d'aquests familiars amb aquesta situació.

Com també que les persones amb residència per reagrupament familiar puguin accedir a les prestacions tecnològiques no econòmiques, com també que es tingui en compte l'opinió de la família en la presa de decisions en el pla de treball sobre el beneficiari, i també algunes de les definicions que ajuden a concretar millor els objectius de la Llei.

Ens agradaria haver millorat més, tot i que no ens sentim del tot satisfets votarem a favor de la Proposició de llei però els assegurarem que seguirem ben a prop la seva implantació amb la convicció que no ens tremolarà el pols en fer les propostes legislatives necessàries de millora per aconseguir una societat més justa i solidària.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Gràcies.

És el torn del Grup Parlamentari Socialdemòcrata. Té la paraula la Sra. Mariona González.

La Sra. Mariona González:

Gràcies Sr. síndic.

Avui aquesta Cambra sotmet a votació la Proposició de llei de serveis socials i sociosanitaris. Un text legislatiu que al nostre entendre hauria d'haver sigut un dels projectes més ambiciosos i estratègics d'aquesta legislatura.

Malgrat les consideracions negatives que vaig apuntar en aquesta mateixa sala el 9 de maig del 2013, el Grup Parlamentari Socialdemòcrata va votar favorablement a la seva presa en consideració precisament pel component estratègic que se'n desprèn d'aquesta iniciativa legislativa però sobretot emparats en el convenciment que del treball en

comissió s'aprovarien modificacions que considerem essencials per convertir aquesta Llei en un element regulador vàlid d'aquest àmbit que, a més, pogués ser perdurable en el temps.

Arribats en aquest punt, ja els hi avanço que el grup socialdemòcrata votarà en contra de l'aprovació d'aquesta Proposició de Llei. I creguin-me que hem fet un esforç molt considerable per votar-la favorablement però el resultat del treball en comissió ens ha deixat un text que no justifica ni una abstenció. No podem donar suport a aquesta Proposició de Llei per un conjunt d'arguments clars i contundents que tot seguit explicaré. Però per sobre de tot, no ens és possible donar suport a una iniciativa política que impulsa l'abdicació per part de l'Estat del principi de responsabilitat pública. Estem doncs davant d'una proposició de Llei que té un molt difícil encaix en l'Estat social que proclama la nostra Constitució i que complementa la Carta Social Europea que Andorra va ratificar el 12 de novembre del 2004.

Amb l'aprovació d'aquesta Llei, l'Estat abdicarà de la seva responsabilitat en aquesta matèria i passarà a jugar un paper residual en perjudici de tot un seguit d'obligats, familiars o no, que hauran d'assumir una responsabilitat que, al nostre entendre, ha de recaure indefectiblement sobre l'Estat.

I ha de recaure sobre l'Estat en virtut del principi de solidaritat social, que ha de consagrar l'evidència que és el conjunt de la societat qui ha de donar resposta a determinades disfuncions i desajustos que el seu propi funcionament provoca, i això vol dir, mitjançant la recerca dels recursos necessaris per al seu finançament, en observança del principi consagrat en l'article 37 de la nostra Constitució que proclama que "Totes les persones físiques i jurídiques contribuiran a les despeses públiques segons la seva capacitat econòmica."

En contraposició a aquest principi constitucional, el seu Projecte de Llei tracta d'eludir per tots els mitjans el finançament públic de serveis i prestacions bàsiques fent-lo recaure sobre tot el reguitzell de familiars i tercers obligats encara que no resideixin en el domicili del sol·licitant. En definitiva, s'estableix un model de serveis socials de tall liberal, oblidant, que en un Estat social, les prestacions socials es justifiquen com a drets derivats de la condició de ciutadà i no de la condició de pobre com sembla establir-se a la Proposició de Llei que votarem a continuació.

Una Proposició de Llei que intenta traslladar-nos al segle XIX, quan de l'Estat no s'esperava cap acció positiva en favor del benestar social. Es fixa un sistema de coresponsabilitat quina configuració introduirà, a més a més, una sèrie de complicacions al nostre entendre irresolubles. Expliqui'ns sinó, com s'arribarà a determinar la mesura de participació en

el cost del servei o de la prestació que rebi un beneficiari en cas de concurrència de diferents obligats amb capacitat de co-participar segons els criteris establerts.

Per altra part, entenem també que estan conformant un sistema que intuïm, convertirà els treballadors socials en un híbrid d'investigadors-comptables, en la mesura que hauran de dedicar més temps a indagar l'existència de possibles obligats i a calcular no sé quants llinars, que a realitzar treball social que és, en definitiva i al nostre entendre, la tasca en la que aquests professionals haurien d'ocupar principalment les seves jornades de treball.

Tampoc ens permet donar suport a aquesta Proposició de Llei el tractament que fa del principi d'universalitat. És cert que aquest principi es recull dins del text que es presenta a votació però, hem de dir, que originalment només es plantejava de forma nominal. És a dir, aquest principi està buit de contingut aplicatiu pràctic quan condiona tot un seguit de serveis i de prestacions destinades a la cobertura de necessitats de caràcter essencial a una disponibilitat pressupostària concreta i, per tant, no estaran garantides. Afortunadament, el treball en comissió ha permès pal·liar, tot i que només en part, les greus deficiències que mostrava el text original presentat pel Govern, pel Grup Parlamentari de DA al respecte.

I vull afegir, que el que garanteix, en definitiva, el principi d'universalitat no és que ens omplim la boca citant-lo, sinó que el dotem de contingut, és a dir, que es tradueixi a la pràctica en la garantia que tothom que requereixi d'un servei o d'una prestació per a subvenir necessitats de caràcter essencial, se'n pugui beneficiar, amb l'única condició evident que compleixi els requisits legals i/o reglamentaris que determinen el seu dret d'accés.

I m'avanço a manifestar el més rotund desacord amb certes afirmacions demagògiques que tracten de relacionar universalitat amb una mena de "café per a tothom", doncs res té a veure. El que nosaltres defensem en definitiva és en primer lloc la determinació d'allò que esdevé essencial, en segon lloc la regulació concreta i precisa de les condicions d'accés a aquelles prestacions i serveis destinats a cobrir allò que prèviament hem qualificat d'essencial i, finalment assegurar l'extensió del seu benefici a totes aquelles persones que els compleixin. Davant d'aquesta abdicació del principi de responsabilitat pública, què proposem els socialdemòcrates?

Bàsicament defensem tres posicionaments:

Primer. Que l'estat de vulnerabilitat que dóna dret al servei o a la prestació es determini sobre la situació del sol·licitant i, eventualment, sobre aquells obligats familiars que convisquin amb el sol·licitant i que, en conseqüència, sigui la situació econòmica i patrimonial d'aquest nucli de convivència el que

determini les condicions d'accés a la prestació o servei.

Segon. Volem un sistema de serveis socials i socio-sanitaris que s'ajusti a la realitat del país i on cap persona en situació de vulnerabilitat quedi desprotegida. Per això cal bastir un sistema públic de serveis socials i socio-sanitaris a través del qual l'Estat garanteixi amb caràcter absolut, el dret d'accés a aquells serveis i prestacions orientades a la cobertura de necessitats de caràcter essencial.

Tercer. Els socialdemòcrates defensem que els serveis socials tinguin la consideració de la quarta branca del sistema de benestar. Per tant, els equiparem a l'educació, la salut i el sistema públic de pensions. Els serveis socials són per a nosaltres una prioritat política per consolidar l'Estat del benestar i avançar en el principi d'igualtat d'oportunitats.

Deixin-me explicar que no ens trobem davant d'un debat parcial sobre l'accés a un tipus concret de prestacions, sinó davant un debat conceptual sobre la implementació d'un model que tocarà el moll de l'os de la configuració global del sistema de serveis socials i socio-sanitaris. Les forces parlamentàries no podem defugir aquest debat d'importància cabdal. I avui quedarà palès que existeixen dos models contraposats en la matèria.

D'una banda, el model de DA que aborda els serveis socials des de la perspectiva d'entendre'ls com un àmbit d'actuació adreçat exclusivament als més desafavorits i el model del PS, que ho afronta des d'una perspectiva més global, la de la configuració del dret d'accés a aquests serveis com un dret subjectiu. I quedi clar que tal i com abans apuntava, aquest plantejament no té res a veure amb què tothom hagi de tenir dret a tot, sinó a lligar-lo amb un dret de ciutadania de caràcter universal del que es beneficiaran totes aquelles persones que compleixin els requisits específics de les diferents prestacions que es regulen.

Però els dos models encara tenen una altra diferència irreconciliable: la forma de finançament d'aquests serveis. I és que dins dels principis inspiradors d'aquesta Proposició de llei no s'ha inclòs el de la responsabilitat pública i s'ha optat pel de la coresponsabilitat. Què significa això? Vol dir que DA defensa que l'Estat no s'erigeixi en el primer i principal responsable del finançament d'aquests serveis, sinó que passi a jugar un paper subsidiari en perjudici del propi usuari i de tot un seguit d'obligats familiars que són els que en primera instància estaran obligats a finançar el cost que derivi de la utilització d'aquests serveis per part del seu familiar obligat. Però, no és tot, en determinats casos aquesta forçada i forçosa solidaritat familiar transcendirà el nucli familiar i afectarà familiars que no conviuen amb el beneficiari del servei o de la prestació: germans, néts, avis, pares i fills.

En conclusió, ens trobem davant de dos posicionaments antagònics: el de Demòcrates per Andorra que pensen que els serveis socials pertanyen a aquell univers de drets de segona categoria que l'Estat no té l'obligació de garantir i finançar. I el dels socialdemòcrates que pensem que els serveis socials han de pujar a la categoria dels altres drets bàsics que creiem ningú qüestiona, l'educació, la salut i el sistema públic de pensions, amb la corresponent obligació per part dels poders públics de desenvolupar-los en tota l'amplitud possible i de finançar-los amb absoluta suficiència.

Malgrat tot l'exposat, sí que m'agradaria destacar les millores al text que s'han acordat en comissió gràcies, entre d'altres, a les aportacions del nostre grup parlamentari. Millores que, insisteixo, no són suficients per canviar el nostre sentit de vot. Millores insuficients perquè no s'han vist acompanyades d'un canvi fonamental cap a un model de serveis socials on l'Estat no abdiqui del principi de responsabilitat pública.

En primer lloc ens alegrem que via esmena haguem aconseguit que no es consideri unitat familiar de convivència les persones que conviuen com a parella de forma estable durant un període superior a un any. En aquest sentit, cal recordar que en cap altre normativa pròpia o dels països del nostre entorn s'atorguen drets i obligacions en aquests casos i, per tant, resultava necessari buidar d'aquesta càrrega al col·lectiu referit. En segon lloc algunes esmenes presentades pel grup socialdemòcrata i aprovades en comissió serviran d'una banda per millorar i ampliar, tot i que al nostre entendre no de manera suficient, els drets dels beneficiaris de serveis socials i socio-sanitaris i, de l'altra, per dotar d'una major claredat i precisió a la llei. En tercer lloc estem satisfets perquè s'hagi acceptat la possibilitat de complementar les prestacions d'atenció domiciliària amb d'altres serveis d'acord amb el que s'estableixi per reglament. Aquest és un pas endavant necessari perquè afegeix un grau més elevat de protecció a les ciutadanes i ciutadans del nostre país. En quart lloc les nostres aportacions també permetran un canvi encara més important que consisteix en què es veurà ampliada la prestació per fill a càrrec a les famílies que acullin un menor tutelat per l'administració. En últim lloc també m'agradaria remarcar dos canvis més: el primer consisteix en la introducció de la garantia de què totes les persones a qui es pugui obligar a realitzar aportacions al pagament de la prestació que rep el beneficiari puguin participar en el procediment administratiu i, arribat el cas, atorgar-li el dret de recórrer contra la resolució que es dicti. El segon canvi permetrà que les administracions destinin els ingressos derivats de la imposició de les sancions previstes en aquesta llei a la millora i cobertura del sistema de serveis socials i socio-sanitaris.

No obstant això, malauradament he de tornar al capítol dels greuges. Malgrat ho hem intentat, no hem pogut frenar el que he denunciat des del principi de la meua intervenció: amb aquesta llei, DA impulsa d'abdicació del principi de responsabilitat pública de l'Estat.

No han acceptat canviar el principi rector de coresponsabilitat per responsabilitat pública. I en conseqüència, no podem compartir una Proposició de llei que obvia el principi de responsabilitat pública, és a dir, defuig atribuir a l'Estat la condició de primer responsable i garant en la provisió i finançament d'aquests serveis, en perjudici, repeteixo, de familiars que no convisquin amb el sol·licitant de prestació i d'altres persones obligades externes al nucli familiar.

Conseqüentment, el principi de responsabilitat pública hauria de substituir el principi de coresponsabilitat que recull l'article 3 de la Proposició de llei que avui votem. Vostès, conselleres i consellers de DA, fan del principi de coresponsabilitat un dels elements vertebradors del sistema de serveis socials i socio-sanitaris i el doten d'un contingut que per a nosaltres no s'ajusta a dret.

Per tant, lamentem que no s'hagin acceptat les esmenes que s'adreçaven a reforçar la condició de l'Estat com a primer garant en la provisió i finançament d'aquests serveis, defugint la derivació d'aquesta responsabilitat a familiars que no formin part del nucli de convivència del sol·licitant. Abdicar, defugir, escapar-se, absentar-se. Busquin el verb que menys els ofengui però senyors de DA, qualsevol nomenclatura ens porta al mateix camí: no volen que l'Estat assumeixi el principi de responsabilitat pública i esdevingui en el primer garant en el finançament dels serveis socials i socio-sanitaris.

Lamentem també que les conselleres i els consellers de la majoria hagin impedit, tal i com proposàvem nosaltres, que d'una banda es rebaixessin de 7 a 5 els anys de residència exigits per tenir dret a les pensions de solidaritat per a persones amb discapacitat i, de l'altra, que es rebaixessin de 7 a 3 anys els anys de residència exigits per tenir dret a la prestació familiar per fill a càrrec. Uns canvis que entenem eren necessaris i que no s'han volgut tenir en compte. Sens dubte un pas enrere. Ha quedat clar que vostès no estan per facilitar l'accés a les prestacions en qüestió. Com sempre, s'imposa el criteri economicista del servei públic.

Finalment, i no per ser el darrer punt té una importància menor, ans al contrari, voldria mostrar la perplexitat del nostre grup parlamentari davant la negativa dels demòcrates a incloure en aquesta llei la prestació per desocupació involuntària ja que entenem es tracta d'una prestació específica que cobreix una contingència molt concreta de

fonamental importància en aquests moments. I em pregunto: pot haver-hi una prestació econòmica més lligada que aquesta als serveis socials en un país on no existeix l'assegurança d'atur i on les persones que perden la feina es queden completament desprotegides? La resposta és clara.

No em voldria estar de dir que nosaltres pensem que el nivell de desenvolupament d'una societat no es mesura únicament pel nivell de riquesa que té la capacitat de generar, sinó que també, pels mecanismes de redistribució que és capaç d'articular. És a dir, pels mecanismes de solidaritat interna que tingui la voluntat i capacitat d'implementar, amb l'objectiu de bastir un sistema de serveis i de prestacions públiques de qualitat, orientades a donar contingut autèntic i real al principi d'igualtat d'oportunitats.

Ja per acabar, reitero que el grup socialdemòcrata votarà en contra d'aquesta Proposició perquè impulsa l'abdicació per part de l'Estat del principi de responsabilitat pública, perquè estem davant d'un text que té un molt difícil encaix en l'Estat social que proclama la nostra Constitució i perquè en resum, desenvolupa un model de serveis socials que està a anys llum del model que defensem els socialdemòcrates.

Moltes gràcies Sr. síndic

El Sr. síndic general:

Gràcies.

Per part del Grup Parlamentari Demòcrata, té la paraula la consellera Sra. Celine Mandicó.

La Sra. Celine Mandicó:

Gràcies Sr. síndic.

Voldria començar avui la meua exposició amb paraules d'agraïment per la col·laboració que ha rebut el Grup Parlamentari Demòcrata en el procés de treball d'aquesta Proposició de llei. Així mateix, voldria donar les gràcies a les institucions com són Govern i els comuns per participar estretament en el projecte i a les entitats, associacions i diferents col·lectius de l'àmbit social i socio-sanitari per la seva forta implicació i per fer-nos arribar les seves propostes.

Des d'un bon principi s'ha volgut compartir aquest projecte amb tots els sectors implicats i el resultat ha estat un text fruit en gran mesura d'un consens entre totes les parts.

La primera llei de serveis socials i socio-sanitaris serà avui una realitat, malgrat no sigui amb el vot favorable de tots els grups parlamentaris. Amb tot, vull destacar el treball en comissió que pel nostre entendre ha tingut un esperit constructiu, que sí que ha generat molt debat però sempre des de l'òptica

d'oferir als beneficiaris i agents socials la millor qualitat possible.

Com vaig assenyalar en el discurs de presa en consideració, el Grup Parlamentari Demòcrata dins de les seves línies de treball va prioritzar l'elaboració de la llei que avui ens ocupa. I ho va fer perquè la protecció social de les persones i per tant el seu benestar, com no pot ser d'una altra manera, és la fita més essencial d'un Estat de dret, democràtic i social com proclama la Constitució andorrana.

Aquesta proposició és una ordenació per a tothom i per tant, té un caràcter universal, i en especial per als col·lectius més desfavorits, la qual s'emmarca dins de les noves tendències europees en el marc de les polítiques socials que pretenen una ciutadania digna, autònoma, responsable i solidària. Desenvolupa un model que reconeix i garanteix l'accés a les prestacions socials i socio sanitàries en favor del ple i lliure desenvolupament de la persona dins de la societat, i promou la prevenció, el tractament i l'eliminació de les causes que condueixen a la marginació o l'exclusió social. No només s'assumeix la dimensió social sinó també la socio sanitària per tal de donar una atenció integral per millorar la qualitat de vida de les persones.

El model es basa en la coresponsabilitat, començant per l'Estat en desenvolupar un sistema de serveis socials i socio sanitàris participatiu per part de tots els agents, amb l'objectiu de donar una atenció professionalitzada i de qualitat, tant per part de les administracions públiques com per part de les entitats privades col·laboradores. Així mateix, tant els beneficiaris com els seus familiars tenen un paper proactiu dins del sistema en funció dels seus recursos socials i econòmics. En aquest sentit incorpora el concepte de familiars obligats, no només pels membres que integren la unitat de convivència, tal i com es defineix actualment, sinó que també es fa extensible a tots aquestes familiars que no conviuen però que tenen una responsabilitat directa per consanguinitat i sempre i quan, -i repeteixo i sempre i quan-, disposin dels recursos suficients per fer-ho. Perquè Sres. i Srs., la responsabilitat és de tots, i no només del que la vol assumir.

Parlar de sostenibilitat pot tenir una connotació economicista i poc social, possiblement perquè la lectura que fem no és del tot objectiva, però és cert i així ens ho està demostrant la situació econòmica global que els models han de tenir un sistema de finançament viable i perdurable.

La continuïtat i protecció futura de l'Estat del benestar s'ha de construir des de la realitat i defugint de la utopia. Els drets socials es concreten en prestacions ja que s'estenen en un cost que cal sufragar solidàriament entre tots. En moments de crisi s'han de tenir en compte especialment aquests factors per tal d'evitar que la protecció social

esdevingui insostenible, precisament en el moment que més es necessita. Andorra és un país amb les seves pròpies especificitats que ja té un model sanitari que es basa en el cofinançament i també té tradició, pel que fa als serveis socials de la col·laboració dels seus beneficiaris i familiars. Tant mateix, aquest model a més de dotar el sistema de la primera cartera de serveis socials i socio sanitàris, garanteix les prestacions bàsiques i la protecció per part de l'Estat de les persones que no tenen suficients recursos econòmics i socials per fer front a les seves necessitats.

Per sustentar tot aquest escenari, cal plantejar un nou model organitzatiu, que s'inspira entre altres, en cinc principis fonamentals: el principi d'igualtat i equitat en l'atenció al ciutadà, la proximitat, la coordinació i optimització de recursos així com l'avaluació i el control de la qualitat dels serveis.

En aquest sentit preveu: una clara distribució de competències entre el Govern i els comuns i estableix els mecanismes necessaris a través de la Comissió Nacional de Benestar Social per desenvolupar els serveis socials i socio sanitàris, respectant la igualtat territorial sense duplicitats o disfuncions que puguin carregar innecessàriament el sistema. Aquesta Proposició de llei, a banda del seu caràcter més organitzatiu presenta substancials prestacions socials que en definitiva són les actuacions més directes que arriben als nostres ciutadans, i és per aquest motiu que avui centrarem una part important de la nostra intervenció en aquests aspectes. És important assenyalar el clar benefici que ofereix la Proposició de llei respecte a la situació actual. El llinar de cohesió social, el LECS, una referència econòmica que conjuntament amb el barem patrimonial regula la concessió de tots els ajuts econòmics de la cartera de serveis socials i socio sanitàris, s'indexa en el salari mínim interprofessional.

A més en el seu càlcul es valoritza les famílies monoparentals o les famílies que tinguin un o més fills amb discapacitat com també el punt d'inflexió a partir del qual es determinen els familiars obligats de la unitat de convivència.

Quant a les pensions de solidaritat també s'equiparen al salari mínim interprofessional, i pel que fa a les pensions de solidaritat per a les persones amb discapacitat, la llei possibilita que aquesta pensió sigui compatible amb d'altres ingressos que derivin d'activitats d'ocupació de baix rendiment per tal d'afavorir l'autonomia i la inserció sociolaboral, tal com estableix la convenció sobre els drets de les persones amb discapacitat que l'Estat andorrà ha signat i ratificat.

Es crea una nova prestació econòmica com és la prestació familiar per fill a càrrec, que es desvincula de la seguretat social i del període de cotització, i que

respon únicament a les necessitats socials de la família que la sol·licita. Aquest ajut aporta el benefici que s'atorga a partir del primer fill i preveu un complement per a les famílies amb un o més fills amb discapacitat.

La cartera de serveis també regula les prestacions tecnològiques que cada cop són més importants per l'autonomia de les persones amb discapacitat i gent gran amb situació de dependència, i preveu un banc de recursos de productes de suport com també les ajudes econòmiques per als productes que no són recuperables.

Altres millores poden destacar-se com són la nova incorporació del servei d'assistència personal donant compliment al que preceptua l'esmentada convenció sobre els drets de les persones amb discapacitat.

Així mateix es preveuen els habitatges tutelats o la residència assistida per a les persones amb problemes de salut mental.

També cal dir que es consolida el servei de temps lliure específic en l'àmbit de la discapacitat per a totes les franges d'edat i el servei d'infància i d'adolescència per a l'acolliment i assistència com a mesura preventiva de riscos socials.

Després d'aquesta breu pinzellada sobre algunes de les millores socials que aportarà la Llei, només ens queda mencionar que en les seves disposicions finals impulsa la creació de diferents programes socials i socio-sanitaris, i promou el desplegament efectiu de la Llei amb una planificació del seu desenvolupament.

En resum, aquesta Proposició que neix de la necessitat de reorganitzar la pràctica social, articula tot un seguit de prestacions socials i socio-sanitàries al servei de la població, amb l'objectiu de donar resposta a les necessitats socials i proporcionar la màxima qualitat al beneficiari. Es tracta d'un model basat en la racionalització dels recursos, la transparència, l'eficàcia i l'eficiència en la gestió a través de les auditories i de les inspeccions de seguiment.

Aquesta Llei, doncs, ha de fer efectiva la dignitat i l'autonomia de la població andorrana, especialment de les persones més vulnerables, mitjançant el reconeixement del dret a la cobertura de les necessitats i la promoció social. L'objectiu és fer reals i efectives la igualtat i la llibertat dels individus, tal com estableix la Constitució, contribuint així al progrés, la pau i la cohesió social del nostre poble.

Per tot l'exposat el nostre vot evidentment serà favorable.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Gràcies.

Per part del Govern, intervé la ministra Sra. Cristina Rodríguez.

La Sra. Cristina Rodríguez:

Gràcies Sr. síndic.

El Govern, com ja va avançar al presentar el seu criteri favorable a aquesta Proposició de Llei, considera, que per primera vegada el nostre país assenta les bases legislatives per contemplar el Dret als serveis socials i als serveis socio-sanitaris per a tota la població resident a Andorra.

Hem de reconèixer que venim de més de 30 anys de prestació progressiva i creixent de serveis socials al nostre país; que els Governos anteriors, els comuns i les ONG's i altres entitats del país porten una llarga trajectòria de realització de serveis socials al Principat d'Andorra. També hem de reconèixer, que després del primer Pla de Serveis Socials de l'any 1995, es va iniciar un procés participatiu amb la implicació de tothom per elaborar el primer Pla Nacional de Serveis Socials d'Andorra l'any 2006/2008 encara en ajustament en funció de la realitat. També hem de reconèixer que disposem de lleis sectorials força importants com són la Llei de drets de les persones amb discapacitat, la Llei d'incapacitació i organismes tutelars, recentment modificada, la Llei d'adopció i altres formes de protecció de menors desemparats, i sense oblidar la Llei de mesures urgents de reactivació econòmica del 2008 on es van posar en marxa noves prestacions com la pensió de solidaritat, i més tard, l'any 2009, la prestació per desocupació involuntària.

Les prestacions econòmiques d'atenció social s'han incrementat de manera constant, passant de 4 milions d'euros atorgats a 4.250 persones l'any 2007 a 18 milions atorgats a més d'11.000 persones l'any 2011 i hem tancat l'exercici 2013 amb 23,5 milions d'euros atorgats a vora de 14.000 persones, el que suposa arribar al 18% de la població censada a Andorra.

Així mateix, en els darrers anys Andorra ha ratificat un conjunt de tractats i convenis internacionals del Consell d'Europa i de Nacions Unides que s'han incorporat al nostre ordenament legal, que ens situen com la majoria de països europeus en la defensa del dret als serveis socials per a totes les persones que resideixen legalment al nostre país.

Però cap d'aquestes iniciatives tenia la característica de ser una Llei global que protegís el dret de totes les persones residents a Andorra a accedir als serveis socials.

És ara, en un context particularment difícil però de canvi clar de model de desenvolupament econòmic i social, que es clarifica, s'ordena, es regula, i es coordinen totes les prestacions de serveis socials habituals en un país modern, en una única Llei, que

implica a tots els seus actors: administracions públiques, entitats privades, les persones usuàries dels serveis socials i les seves famílies.

Això, a més, es fa amb la màxima transparència, presentant una proposta de cartera de serveis que el Govern haurà de concretar i desenvolupar en breu espai de temps, perquè tota la ciutadania sàpiga quins són els recursos socials i les seves característiques d'accés i de funcionament.

Es permet garantir la coresponsabilitat de tots els actors, entre els quals usuaris i familiars inclosos, i quan no se'n poden fer responsables, és evident que el Govern actua com a garant de l'accés a tots els serveis necessaris.

Aquesta coresponsabilitat, amb el que té de contribució i de solidaritat, és precisament la millor garantia de sostenibilitat i, per tant, de continuïtat del sistema en el temps.

Ara s'introdueix per primera vegada, i en coherència amb els objectius de les polítiques públiques en l'àmbit de salut i benestar, un conjunt de mecanismes que reforcen del Model Andorrà d'Atenció Social i Sociosanitària, que prioritza entre altres la prevenció en situacions de risc; l'ordenació de tot el sistema amb serveis d'atenció primària domiciliària, atenció diürna, atenció residencial i de suport, així com tot un sistema de prestacions econòmiques i prestacions tecnològiques.

Punts molt importants com les valoracions i orientacions dels usuaris dins del sistema; els sistemes de control, avaluació i inspecció sanitària i social dels serveis i les auditories que heu mencionat i que són indispensables per avançar en les millors condicions; els sistemes de coordinació interadministrativa i de coordinació amb la iniciativa privada; uns instruments bàsics d'intervenció social que justament donen tota valoració al que és el treballador social com són la història social, l'informe social, el pla d'intervenció individual o familiar i el contracte social, és molt important.

En definitiva, es pretén aconseguir que els recursos i serveis de la millor qualitat possible estiguin a l'abast de qui realment els necessita i que ho puguem mesurar i que ho puguem controlar.

En els dos anys de tramitació d'aquesta Proposició de Llei s'ha demostrat en molts projectes concrets d'actuació sobre el terreny, que les administracions centrals, parapúbliques i comunals, i les entitats privades, poden perfectament reajustar i coordinar recursos i funcionament en benefici exclusiu dels usuaris.

En definitiva, que aquesta Llei, de tots, és una Llei de tots i per a tots.

En conclusió, després de 25 anys d'entrada en vigor un mes d'abril de la Llei general de sanitat, donem amb aquesta nova Llei una base legal a un altre pilar

essencial de l'Estat del benestar i garantim un millor recorregut conjunt dels dos sectors salut i benestar per a la millor atenció al ciutadà.

Agraïm finalment el treball fet en Comissió, totes les millores que s'han pogut aportar i els vots favorables. Es marca sens dubte avui un pas rellevant en la protecció i la cohesió social del Principat d'Andorra.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Gràcies.

Entraríem en un segon torn d'intervencions, si és que és el cas.

Pel Grup Parlamentari Mixt...

No hi ha intervenció...

Pel Grup Socialdemòcrata...

Tampoc...

Pel Grup Demòcrata...

Sra. Celine Mandicó teniu la paraula.

La Sra. Celine Mandicó:

Gràcies Sr. síndic.

Em comenta Sra. González que la Llei, jo diria que la Llei és de tall andorrà, o sigui, és una llei adaptada a les necessitats d'Andorra que intenta cobrir les necessitats socials d'Andorra i ho fa tenint en compte que és un estat de dret i ho fa garantint el dret d'accés a les prestacions socials.

Un model perdurable en el temps, -comenta, Sra. González-, això és el que volem nosaltres? Un model perdurable en el temps, i per això doncs, s'ha desenvolupat un model sostenible que es basa en la coresponsabilitat i en les accions i l'autonomia per part de tots els agents que intervenen, eh? a nivell de les atencions socials.

Un paper residual de l'Estat? No. L'Estat hi és quan es necessita. En primer ordre està la pròpia persona, amb la seva dignitat i amb la seva autonomia per respondre a les seves necessitats, i si no pot estar la família, i sinó ha de respondre l'Estat, i ha de respondre l'Estat en la seva totalitat al 100% quan aquesta família o aquesta persona realment no pot fer front a les seves necessitats.

Els familiars obligats... jo crec que tenim aquí doncs, no arribarem a un punt de coincidència perquè segurament... o vostès tenen un error de concepte, o tenim diferents maneres de veure la justícia social. Per mi justícia social és redistribuir la responsabilitat per part dels familiars que s'han d'ocupar d'un familiar afectat. I no només de la unitat de convivència, perquè llavors d'alguna manera, i no m'agrada aquesta paraula que ara doncs utilitzaré: s'està "penalitzant" la unitat de convivència que és

realment la família que vol acollir aquest familiar en detriment realment d'aquesta família i no dels altres que potser sí que tenen més solvència econòmica i en un moment donat doncs no presten aquesta ajuda, i és responsabilitat de l'estat buscar els circuits perquè realment aquesta responsabilitat estigui distribuïda per totes les parts.

Eludir el finançament públic? No. El finançament públic hi és, i en totes les prestacions hi ha un cofinançament, hi ha una part que paga l'Estat i una part que paga el beneficiari o el familiar. I quan el beneficiari o els familiars no poden pagar, llavors sí que respon l'Estat al 100%, per tant, no eludeix la seva responsabilitat, hi és, quan li pertoca.

El càlcul de participació de familiars obligats? Sí, hi ha un càlcul de participació dels familiars obligats. Això és determinarà per reglament i efectivament en funció doncs del que sobrepassi el LECS, cada familiar obligat doncs proporcionalment participará de la part de la prestació del familiar afectat.

Universalitat? Sí, aquesta llei és de caràcter universal, i tant, perquè hi pot anar tota la població, tota la població pot accedir a aquestes prestacions, i ho diu, eh? el primer article, "objecte de la llei: El dret d'accés a totes les prestacions", evidentment en els termes que es defineixen a la llei.

Regulació d'accés: Sí, hi ha una regulació d'accés. A la llei ja parlem de la regulació d'accés, i dels criteris d'accés a cada prestació. Que per vostès és la quarta branca del sistema de benestar? Per nosaltres també, i tant que sí, que és la quarta branca, igual d'important que l'educació i que la salut, i és la de serveis socials i socio-sanitaris.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Gràcies.

Alguna altra intervenció per part de Govern...

D'algun altre grup...

Sra. Mariona González, teniu la paraula.

La Sra. Mariona González:

Moltes gràcies Sr. síndic.

La Sra. Celine Mandicó m'ha parlat de sostenibilitat i jo veient el pressupost anyalment que fa Govern, que m'hauria d'explicar si en aquests divuit milions si hi van totes les prestacions i serveis que inclou la cartera de serveis o hi van d'altres prestacions i d'altres serveis que no inclou aquesta llei, doncs... veient el pressupost i després les liquidacions.. jo per mi és sostenible. És sostenible i només es té en compte els familiars del nucli familiar de convivència, per tant, el que es fa és un pas enrere, és una modificació i tenint en compte que aquesta

lleï no introdueix ni cap prestació, ni cap servei nou garantit, garantit perquè les prestacions de solidaritat per la gent gran ja existien. Les prestacions pels malalts amb dependència, també existien. Les prestacions familiars, no es paguen a través de la llei de serveis socials i socio-sanitaris, però es pagaven a través de la Seguretat Social i se'n feia càrrec Govern que eren prestacions familiars no contributives.

Els serveis hi eren tots, l'atenció domiciliària hi era, pràcticament hi eren tots, ara m'explicarà la Sra. Celine Mandicó on estan les grans novetats, és a dir, s'ha ordenat el que ja s'estava fent i s'ha ordenat bé el que ja s'estava fent, però moltes, moltes novetats... prestacions de caràcter d'urgència ja se n'estaven donant i la ministra ho ha dit, que no s'havia deixat mai a la gent desatessa, per tant, ja existien, no?

No veig perquè no hauria de continuar sent sostenible! ...no introduint aquesta retòrica de familiars que vostès van a buscar... Vostès el que han volgut convertir en un sistema jo diria que assistencialista i de beneficència, perquè és evident..., clar que l'estat s'involucrarà quan aquesta persona ja estigui allí deixada de la mà de tota la família, dels néts, dels avis... de tothom! El que han posat és un fre perquè la gent no hi vingui, perquè els treballadors socials no estaran fent una història social, sinó que estaran fent una investigació amb totes les de la llei!

Jo vindré a demanar un recurs, un servei, perquè m'ajudin a pagar alguna cosa, o perquè em donin una prestació i aquí el treballador social anirà a buscar els meus pares, els meus avis, si en tinc, els meus germans, els meus fills, els meus nets si en tinc... escolti'm, això serà una feina, que ja li ho dic jo, que li puc assegurar que serà d'investigació en investigació... Després una vegada hagin investigat a veure quan cobren cadascun i el que poden, -evidentment amb unes regles de joc-, i el que poden aportar, doncs miri, aquest fill li donarà en lloc de nosaltres la pensió, aquest fill li donarà cada mes 100 euros i aquest altre li'n donarà 200, i l'altre en podrà donar només 50 i si no arriba, la resta li donarà Govern. Miri, jo crec que no cal anar tan lluny perquè si estem parlant de diners públics que vostès a la comissió a vegades feien referència que eren diners públics, jo li podria dir que hi ha molts altres ajuts que es donen aquí a Andorra que també són diner públics, eh? Jo li diria que també hi ha els que serveixen per atorgar ajudes a l'agricultura, a la ramaderia, els ajuts a l'estudi, els ajuts dels programes "renova", els ajuts del programa "engega" i en cap d'aquests han entrat a través d'una llei de l'ajut a l'estudi i en cap d'aquestes lleis es va a buscar els familiars de fins el segon grau, només faltaria! Llavors ja no caldria que poséssim... jo crec que no cal que posin una agència tributària, és que ja la tindrem al Departament de Benestar! Hauran de crear una agència d'investigació, amb

comptabilitat... en la mesura en què els treballadors socials hauran de dedicar més temps a investigar l'existència de possibles obligats, de possibles obligats familiars, perquè això sense investigació no es treu, es va a la gent i han de contestar: "i vostè té els pares vius i el seu pare, quan guanya? i la seva mare, quan guanya? i quants diners tenen al banc? I quin patrimoni tenen?"

Es farà així, no em digui que no perquè... no vagi fent que no perquè això serà així, sinó... la llei és el que posa, eh? i a calcular no sé quants llinars i barems patrimonials que ha realitzat treball social, que és en definitiva i al nostre entendre la tasca a la qual aquests professionals haurien d'ocupar principalment les seves jornades de treball.

I un cop fet això, hauran de determinar allò que jo li explicava, no? Quin és l'ajut que ha de rebre el sol·licitant de la prestació de cada familiar obligat. "Miri, a vostè no li dono la pensió perquè miri, aquest li'n pot donar 100 i l'altre li'n pot donar 200, i l'altre 300, i fins arribar al LECS, fins arribar al salari mínim el Govern li'n donarà 250, no s'amoïni que aquests 250 ja els hi donarem."

Home! jo crec que és innecessari perquè ja dic que hi ha molts altres ajuts socials que es donen, molts altres ajuts que no són d'aquesta llei i no s'ha anat a buscar a tots aquests beneficiaris, i a més a més hi volien incloure fins i tot la parella que portava un any residint amb aquesta persona, ja per filar una mica més prim, no?

I a més a més, si no volen, si aquests familiars es neguen..., que pot passar que es neguin, miri: "Jo no em parlo amb el meu fill, perquè el meu fill m'ha fet tal cosa o tal altra, i jo no em parlo amb el meu fill", "Ah doncs bé, ja li donarem!" Oi! Llavors i tant Sra. Mandicó que hi serà Govern, ja li donaran la prestació, però a aquest familiar li faran signar un reconeixement de deute! I si ell sol no pot, i té un altre germà: "Vostè me'n donarà 100 cada mes, i vostè me'n deurà 200 cada més". És això aquesta llei, no és res més que això! Nosaltres ja ho vam dir, hi havia coses que hi estàvem d'acord i coses que no hi estàvem d'acord, però bàsicament el que no es pot fer és una llei per anar a investigar, és posar un mur perquè la gent no hi vagin, perquè no xafardegin els treballadors tota la seva família, tota la seva família! Perquè miri, per segons quines coses no els hi importa aixecar aquest secret bancari famós que parlàvem en segons quines altres lleis. Per donar ajudes socials sí que l'aixecarem aquest secret bancari! Tothom haurà d'anar a dir al Departament de Benestar jo tinc, jo tinc... no Sr. Armengol, a no? Doncs, com ho sabran el patrimoni que tenen? Com sabran si poden pagar una prestació? Com ho sabran? Ja em contestarà, oi que sí? Doncs, portant l'extracte del banc, l'extracte del compte bancari del banc sinó no val la pena posar-ho en una llei! Si té

uns ingressos superiors al LECS s'haurà de demostrar el que cobres, s'haurà de demostrar amb el que hi ha al banc. Sembla que vulguin crear la figura del defraudador social en canvi per altres defraudadors molt més abundants, perillosos i jo crec més costosos per a l'estat llavors sí que han de mantenir el secret bancari, per aquests sí.

Jo crec, com li deia abans i no tornaré a discutir perquè ja ho vam fer molt en comissió i ja han quedat, -vostè mateixa ho ha reconegut i ho ha dit en la seva primera intervenció-, que aquesta llei es basava amb la coresponsabilitat no amb la responsabilitat pública. Ho ha reconegut i miri, per això estem els polítics i per això estem per defensar cada un el que nosaltres opinem. Vostès ho veuen bé, doncs, ja la votaran. Nosaltres no ho veiem bé, doncs no la votarem. I no passa res, no passa res, evidentment que no passa res ara, ja ens atendrem a les conseqüències. Jo li he dit abans que les societats es mesuren pel seu tractament a les persones més vulnerables i el tracte que se'ls hi dedica a través d'aquesta llei de serveis socials i socio-sanitaris, segons la nostra manera d'entendre, no és la més adient i com li he dit abans han volgut posar un mur perquè la gent cada vegada sol·licitin menys ajudes i menys prestacions. Perquè diguin... "no miri, jo abans de anar allí i que em facin una radiografia de tota la meua vida, dels meus problemes familiars, des si em porto bé amb el meu fill, de si em porto bé amb el meu nét, si el meu nét m'ha d'ajudar.." Vostè creu que una ha d'anar a buscar una persona que ha treballat aquí tota la vida i que potser no té prou recursos amb la Llei de la seguretat social i que ha demanat una ajuda per arribar a finals de mes, una pensió de solidaritat per la gent gran i viu sola i li han de passar aquesta coresponsabilitat al nét encara que guanyi dos vegades el salari mínim? Doncs miri, nosaltres no ho creguem i com que no ho creguem no la votarem.

Gràcies Sr. síndic.

(S'incorpora a la sala el Sr. Jordi Cinca)

El Sr. síndic general:

Gràcies.

Alguna altra intervenció..

Sra. Celine Mandicó teniu la paraula.

La Sra. Celine Mandicó:

Sra. González em sembla doncs que ha portat aquest tema a l'extrem, no? Realment, les treballadores socials, amb molt respecte, no basaran el seu treball en un treball exclusivament d'investigació i, a més a més, la filosofia de la llei vol que la seva participació sigui molt més directa per ajudar a les situacions socials que se'ls hi presenta cada dia. Aquesta part

d'investigació que comenta, Sra. González, ja s'està fent actualment. El concepte de familiars obligats no és nou. El que és nou és que sigui extensible, doncs, als familiars que no pertanyen a la unitat de convivència. Per tant, per analitzar la unitat de convivència igualment es fa aquesta anàlisi de la situació econòmica de la família. Crec que les seves al·lusions són una mica exagerades. El barem patrimonial també s'està utilitzant, no és cap novetat, el que passa és que la llei desenvolupa un barem patrimonial nou que jo penso que és bastant generós. I efectivament, si el familiar obligat o el beneficiari no té prou líquidesa per cobrir una prestació evidentment que es fa un reconeixement de deute perquè aquesta persona podria tenir un patrimoni bastant important i no per això aquesta despesa pública ha d'estar a càrrec de tots els ciutadans, si aquesta persona realment té prou patrimoni per poder respondre a aquest cost de la prestació.

Jo no crec que sigui un pas enrere aquesta llei i de fet és un pas endavant perquè és la primera llei de serveis socials i socio-sanitaris que hi haurà a Andorra i aquesta llei hi serà a Andorra gràcies als Demòcrates per Andorra i no pels Socialdemòcrates que van tenir l'oportunitat en el seu moment i no la van fer. Per tant, és tot el contrari, és un pas endavant.

I les prestacions, algunes són garantides i les altres són de concurrència i això en el seu moment ja es va comentar que era una decisió política. Està molt relacionat amb un tema de sostenibilitat evidentment, però que sigui de concurrència no vol dir que no s'ajudi en aquest sentit sinó que s'han de buscar alternatives per solucionar de vegades aquestes situacions socials que potser són una, dos o tres i no cal en aquell moment potser obrir un servei en aquest sentit, es poden buscar altres maneres de solucionar el problema. A més, el tema de concurrència vol dir que està sotmès a la decisió pressupostària i en qualsevol moment si la necessitat és urgent es pot ampliar el pressupost.

Serveis nous sí que n'hi ha, Sra. González, per exemple el servei d'assistència personal per les persones amb discapacitat o persones amb dependència que ha estat un servei molt demanat per part dels col·lectius amb discapacitats i anomeno aquest com en podria anomenar d'altres com és el servei per exemple de temps lleure que actualment s'ha iniciat però no s'ha iniciat per totes les franges d'edat, i podria ser aquest un altre exemple.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Gràcies.

El Govern desitja intervenir...

Alguna altra intervenció...

Bé, si no hi ha més intervencions, obrim ara mateix un breu termini de temps per votar.

(votacions)

Sra. secretària si vol procedir a donar lectura del resultat, si us plau.

La Sra. Rosa Gili:

Sí.

22 vots a favor i 3 en contra.

El Sr. síndic general:

Gràcies.

Bé a la vista del resultat, declaro aprovada la Proposició de llei.

Passem al tercer punt de l'ordre del dia.

3. Examen i votació de la Proposició de llei qualificada de modificació de la Llei 28/2007, del 22 de novembre, qualificada de modificació de la Llei qualificada de règim electoral i del referèndum.

L'informe de la Comissió Legislativa d'Interior ha estat publicat en el Butlletí Núm. 24/2014, del 11 d'abril.

Intervé per exposar l'informe de la comissió el Sr. Gerard Barcia Duedra nomenat ponent per part de la comissió.

Teniu la paraula.

El Sr. Gerard Barcia:

Gràcies Sr. síndic.

El passat dia 26 de març la Comissió Legislativa d'Interior em va nomenar ponent de la Proposició de llei qualificada de modificació de la Llei 28/2007, del 22 de novembre, qualificada de modificació de la Llei qualificada de règim electoral i del referèndum, i com a tal exposo avui davant del Consell General l'informe de la Comissió.

La Comissió Legislativa d'Interior va examinar en les reunions mantingudes els passats dies 2 i 9 d'abril la Proposició de llei i les 13 esmenes que s'hi havien presentat: 6 per part del Grup Parlamentari Socialdemòcrata, 5 per part del Grup Parlamentari Demòcrata i 2 pel Grup Parlamentari Mixt.

Del total d'esmenes presentades 5 van ser aprovades per unanimitat i 6 van ser retirades per ser transaccionades i aprovades per unanimitat. D'altra banda, 2 esmenes van ser retirades.

La comissió va acordar també adequar el text a l'acord del Consell General sobre l'estructura, el contingut i la forma de les lleis del 18 d'abril del 2002 i de conformitat amb aquest acord i amb la qualificació del text efectuada per la Sindicatura en la reunió del 21 d'octubre del 2013 es va afegir el terme qualificada al títol del text. Del resultat de la votació de les esmenes se'n desprèn l'informe de la comissió, el text del qual es sotmet avui a consideració d'aquesta Cambra.

Gràcies.

El Sr. síndic general:

Gràcies.

Passem a les intervencions per part dels grups.

Pel Grup Parlamentari Mixt, Sr. Gerard Barcia teniu la paraula.

El Sr. Gerard Barcia:

Gràcies Sr. síndic.

En nom del Grup Parlamentari Mixt vull manifestar la nostra acceptació de la Proposició de Llei qualificada de modificació de la Llei 28/2007, del 22 de novembre, qualificada de modificació de la Llei qualificada de règim electoral i del referèndum. L'exercici del dret de vot és una de les manifestacions més importants de la democràcia i el fet que no es pogués exercir fins ara a distància limitava de manera important. La modalitat de vot per dipòsit judicial que aprovarà avui aquesta Cambra té el mèrit de suprimir els inconvenients provocats pels allunyaments del país per qualsevol causa en el moment d'exercir el dret de sufragi, suprimint així els obstacles que els desplaçaments dels andorrans havien representat fins ara al moment de votar.

Tanmateix, el doble seguiment de les llistes electorals definitives així com la clarificació del procés electoral i les condicions i principis establerts per la Llei per l'exercici del vot per dipòsit judicial tramès per correu són generadors de transparència i de seguretat.

Per aquestes raons el nostre grup parlamentari ha col·laborat activament en realitzar aportacions al projecte acceptant de retirar les seves esmenes per després transaccionar-les constructivament i donarà suport amb el seu vot positiu a la Proposició de Llei qualificada de modificació de la Llei 28/2007, del 22 de novembre qualificada de modificació de la Llei qualificada del règim electoral i del referèndum.

Gràcies.

El Sr. síndic general:

Gràcies.

És el torn del Grup Parlamentari Socialdemòcrata. Té la paraula la Sra. Mariona González.

La Sra. Mariona González:

Moltes gràcies Sr. síndic.

Ja vaig dir el dia de la presa en consideració de la Proposició de Llei de modificació de la Llei 28/2007, del 22 de novembre, qualificada de modificació de la Llei qualificada de règim electoral i del referèndum que una de les formes més importants de participació dels ciutadans a la política es tradueix amb el dret de sufragi.

En aquest sentit, qualsevol iniciativa que vagi encaminada a reforçar aquest dret sempre tindrà el suport del Grup Socialdemòcrata. Com a representants del poble, no només tenim l'obligació d'escoltar-lo sinó que ens hem d'esforçar conjuntament per ampliar els mecanismes que els hi facin més fàcil la seva participació en la vida pública del nostre país.

Com diu l'exposició de motius de la Proposició de llei que avui se sotmet a la seva aprovació, el dret de sufragi és un dret fonamental reconegut per la nostra constitució. I el compliment d'aquest dret és el que dóna sentit al que dia a dia fem en aquesta Cambra.

Molts ciutadans resideixen fora d'Andorra, ja sigui permanentment o temporalment, ja sigui a prop o molt lluny de les nostres fronteres. Haver de desplaçar-se fins a Andorra per poder votar ja sigui de manera presencial al col·legi electoral o per dipòsit judicial, úniques modalitats de vot existents fins a la data, pot resultar molt dificultós o impossible per a molts dels residents a l'estranger.

Esdevenia, doncs, urgent la recerca de mitjans que facilitin l'exercici d'aquest dret a tots els electors per igual. Que la condició de ciutadà resident a l'estranger, ja sigui permanentment o temporalment, per treball o per estudis, no sigui cap entrebanc per poder participar en els assumptes públics a través de representants elegits també amb la seva participació. Per tant, ens correspon a nosaltres eliminar qualsevol trava que pugui impedir l'exercici d'aquest dret fonamental amb igualtat de condicions.

I precisament aquesta Proposició de Llei representa un pas endavant ja que obre la possibilitat de fer ús del vot per dipòsit judicial per correu als electors residents a l'estranger que constin com a tals en el registre electoral, així com aquells electors que, tot i no constar com a inscrits en dit registre electoral com a residents a l'estranger, acreditin que estan realitzant una activitat laboral o professional a l'estranger o cursant estudis també a l'estranger.

Per tal d'obrir aquesta possibilitat s'introdueix un article 33bis a la Llei 28/2007, del 22 de novembre,

qualificada de modificació de la Llei qualificada del règim electoral i del referèndum.

Com deia, el Grup Parlamentari Socialdemòcrata sempre donarà suport a qualsevol iniciativa legislativa que introdueixi mecanismes que facilitin la participació política dels ciutadans. Però aquestes paraules cal acompanyar-les de realitats palpables. En conseqüència, votarem afirmativament l'aprovació d'aquesta Proposició de llei.

Aquesta ha rebut 13 esmenes dels tres grups parlamentaris, 6 de les quals del nostre grup.

Aquestes esmenes han servit per millorar el text inicial, donar-li més seguretat jurídica i corregir alguns errors al text original entrat a tràmit parlamentari per DA. Vull aprofitar per destacar la feina feta per la Comissió d'Interior i la rapidesa en què ens vam posar d'acord per aprovar per unanimitat i retirar i transaccionar també per unanimitat les referides esmenes.

Finalment, i per continuar facilitant l'exercici del dret a vot, només ens queda encoratjar el Govern a complir el seu compromís pres en el seu criteri de seguir destinant esforços per tal de desplegar tots els requisits tecnològics i legals que permetin el vot electrònic. També encoratjo a tots els grups que avui estem presents en aquesta sala a continuar treballant per desenvolupar noves iniciatives legislatives que facilitin la participació política de totes i cadascuna de les ciutadanes i de tots i cadascun dels ciutadans d'Andorra.

Moltes gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Gràcies.

Per part del Grup Parlamentari Demòcrata, té la paraula la consellera Sílvia Riva.

La Sra. Sílvia Riva:

Gràcies Sr. síndic.

El passat 28 de novembre aquesta Cambra va prendre en consideració la modificació de la Llei 28/2007 del 22 de novembre, qualificada de modificació de la Llei qualificada de règim electoral i del referèndum amb la finalitat de fer possible el vot a distància.

Aquell dia vam exposar com aquesta modificació suposa un avenç, ja que permetrà per primera vegada, -i ja en els propers comicis-, el vot no presencial. El disseny del vot a distància s'articula com una variant del vot per dipòsit judicial.

I recordant la proposta, per poder votar a distància: caldrà figurar inscrit als registres electorals comunals que són els que compten amb l'adreça fora del Principat dels electors que viuen permanentment a

l'estranger; quan aquests electors resideixen temporalment a l'estranger, ja sigui per motius laborals o per estudis, la inscripció queda substituïda per un certificat de l'empresa o del centre en el que es cursen els estudis; també s'haurà de sol·licitar al comú l'exercici del dret de vot i per tant que el Govern li trameti l'enviament de la documentació necessària; finalment, i sense cap cost per a l'elector, aquest enviarà a la Batllia, un sobre que contindrà el seu vot juntament amb una fotocòpia del seu passaport en vigor.

Aquest era l'esquema dissenyat a la Proposició de llei.

També en aquell acte, vam estendre la mà als restants grups parlamentaris per poder treballar el text en comissió i així ha estat.

Del total de les 13 esmenes presentades pels tres grups parlamentaris en destacaria, coincidint amb els consellers que m'han precedit en la paraula, la voluntat de millora del text entenent-lo ja com un avenç respecte de la sola opció del vot presencial.

Del treball en comissió en ressurt un cop més el bon clima i la bona predisposició a transaccionar i trobar el millor redactat, independentment del joc polític.

Les esmenes han estat enfocades amb vocació de reforç dels mecanismes de seguretat en el sistema per a l'exercici del dret de vot.

Concretament, s'acota el termini per a cursar la sol·licitud del dret de vot als primers cinc dies a comptar de la convocatòria de les eleccions, i així que després es compti amb el temps necessari tant per a l'enviament de la documentació com el posterior retorn del vot; s'elimina el número de passaport com a dada que constarà en la llista electoral que es facilita en període electoral als partits i candidatures; s'inclourà en la documentació enviada, un full explicatiu de com efectuar correctament el vot; també quedarà constància i registre tant de la tramesa efectuada pel Govern com de la recepció del destinatari i de la posterior recepció a la Batllia, i la Llei també recull que aquesta documentació estarà a disposició de la Junta Electoral.

Finalment, s'explica amb més claredat la voluntat de coordinació dels registres electorals comunals amb el Govern per tal que la informació es centralitzi. Aquesta connexió i unificació és del tot necessària ja que és el Govern l'encarregat de la tramesa dels documents a l'elector per a l'exercici del vot.

Aquestes millores, com hem dit, augmenten la seguretat, fan el procés més clar i entenedor, i en cap cas suposen fer el sistema més complicat.

Es deixa també el lloc just al desenvolupament reglamentari, ja que els trets generals del procés ja els ha pautat la Llei. El Reglament concretarà el mitjà d'enviament i els detalls pràctics d'execució.

Només em resta agrair a tots els consellers de la Comissió la feina feta, ja que aquest haurà estat un gran primer pas, i quan els mitjans telemàtics ofereixin les seguretats suficients, l'horitzó haurà de ser la consecució del vot electrònic.

Per tot l'exposat, anuncio ja que el Grup Parlamentari Demòcrata votarà de grat aquesta Proposició de llei de modificació de la Llei qualificada de règim electoral i del referèndum.

Gràcies Sr. síndic

El Sr. síndic general:

Gràcies.

El Govern desitja intervenir...

No hi ha intervenció...

Alguna altra intervenció...

Bé, si no hi ha més intervencions i si no hi ha objecció tampoc, vist el manifestat, proposo l'aprovació de la Proposició de llei per assentiment.

Declaro aprovada la Proposició de llei.

Passem al quart punt de l'ordre del dia.

4- Examen i votació de la presa en consideració de la Proposició de llei qualificada de protecció civil als drets a la intimitat, a l'honor i a la pròpia imatge

La Proposició de llei fou publicada en el Butlletí 16/2014, del 24 de març. El criteri del Govern ha estat publicat en el Butlletí número 25/2014, del 14 d'abril.

Intervé per part del Govern per llegir el criteri el ministre, Sr. Xavier Espot.

El Sr. Xavier Espot:

Gràcies Sr. síndic.

El Govern valora molt positivament aquesta iniciativa legislativa que ens ocupa, adreçada a dotar l'ordenament jurídic d'una norma clara, completa i precisa que ha de permetre una protecció adequada, en l'àmbit civil, dels drets a la intimitat, l'honor i la pròpia imatge, que la Constitució eleva al rang de drets fonamentals de la persona.

L'article 14 de la norma suprema disposa que "Es garanteix el dret a la intimitat, a l'honor, i a la pròpia imatge. Tothom té dret a ésser protegit per les lleis contra les intromissions il·legítimes en la seva vida privada i familiar."

Actualment, si bé la protecció referida pot trobar empara a través de l'exercici d'accions distintes, no és menys cert que, en un nombre de supòsits important, els mecanismes que ofereix el nostre ordenament jurídic no permeten garantir que

aquesta protecció sigui integral o omnicomprensiva, de forma coetània en el temps.

En efecte, malgrat els drets reconeguts a l'article 14 de la Constitució són susceptibles de tutela judicial per mitjà del procediment urgent i preferent previst a l'article 41.1 de la norma esmentada, desenvolupat pels articles 15 al 19 de la Llei transitòria de procediments judicials, del 21 de desembre del 1993, aquest procediment té per objecte garantir el seu respecte i cessar la situació il·legítima, però no permet obtenir cap rescabament pels perjudicis soferts com a conseqüència de la vulneració dels drets, la qual cosa obliga a endegar un nou procediment judicial per obtenir la satisfacció deguda i íntegra dels interessos legítims de la persona que pateix la intromissió.

Altrament, el Codi penal tipifica com a delictes determinades conductes que atempten contra els drets a la intimitat, l'honor i la pròpia imatge, però els principis de mínima intervenció i de subsidiarietat que regeixen en matèria penal limiten en gran mesura l'aplicació efectiva de la norma penal per respondre davant de determinades conductes, que, amb menor intensitat, suposen una intromissió il·legítima i efectiva dels drets esmentats.

La Proposició de llei qualificada de protecció civil als drets a la intimitat, a l'honor i a la pròpia imatge permet superar aquestes limitacions, oferint als ciutadans i als òrgans judicials un marc jurídic clar i amb les garanties escaients per a totes les parts interessades, tot preveient mecanismes de protecció desvinculats de la jurisdicció ordinària que han de permetre una reparació ràpida i satisfactòria de la lesió eventualment produïda.

El capítol primer es divideix en dues seccions, la primera de les quals delimita de forma clara que la protecció dels drets que ens ocupen correspon a la jurisdicció civil, respectant l'autonomia del dret penal en relació amb la valoració de la conducta concreta quan tingui caràcter delictiu, però determinant, de manera molt encertada, un únic règim de fixació de la responsabilitat civil. D'altra banda, configura els drets a la intimitat, l'honor i la pròpia imatge com a irrenunciables, inalienables i imprescriptibles, de conformitat amb el que disposa l'article 4 de la Constitució i el rang de dret fonamental que els confereix. També preveu la nul·litat de la renúncia a la protecció legal enfront d'intromissions il·legítimes, dotant, però, d'entitat substantiva al consentiment o a l'autorització i introduint el concepte d'intromissió justificada. La secció primera clou amb un article de definicions, especialment encertat, que precisa conceptes com el control editorial, l'operador de mitjà de comunicació o el prestador de serveis d'intermediació que, arran de la globalització i expansió dels mitjans de difusió de la informació i de l'accés i interacció de la

població amb els mateixos, han adquirit un gran protagonisme en els darrers temps.

La secció segona defineix el concepte d'intromissió il·legítima i determina els supòsits en els quals aquesta intromissió es troba justificada. El Govern considera positiva la regulació específica que conté la norma en relació amb les intromissions justificades en el marc de la llibertat d'informació i del dret a la pròpia imatge, atès que, en el primer cas, estableix clarament les regles de ponderació que ha de prendre en consideració l'òrgan judicial per qualificar la legitimació o no de la intromissió produïda i, en el segon supòsit, dota de legitimació casuístiques concretes que no afecten al nucli dur del dret constitucional protegit. Les disposicions que contempla la norma en aquest sentit són adequades i permeten una interpretació coherent des d'una perspectiva sistemàtica, si bé es constata l'absència de regulació de l'autorització, malgrat aquest concepte es contempla, amb anterioritat i juntament amb el consentiment, en la secció primera del capítol. En definitiva, es pot inferir que l'autorització s'equipara, a tots els efectes, al consentiment, però convindria precisar-ho expressament en la secció segona als efectes d'esvair dificultats interpretatives.

El capítol segon suposa un gran avenç en el desenvolupament del mandat de protecció que estableix la Constitució. En aquest sentit, el reconeixement dels drets de rèplica i rectificació, la determinació del procés que s'ha de seguir per al seu exercici i les obligacions que la norma imposa en relació amb aquest exercici als operadors de mitjans de comunicació o a qualsevol altre proveïdor de continguts, ha de permetre a la persona afectada obtenir, en molts casos, una reparació immediata de la lesió produïda sense haver d'instar accions judicials, i al mateix temps, de forma residual, afavorir un exercici professional del dret a la informació de major qualitat.

També es regulen convenientment les accions judicials a l'abast de la part afectada, i es resol correctament, en termes generals, la interacció entre aquestes accions i els drets de rèplica i rectificació abans exposats. Nogensmenys es constaten certes mancances en el tancament interpretatiu de la norma, en relació amb la mesura cautelar consistent en demanar al batlle que ordeni l'exercici del dret de rèplica, dins del termini de quaranta-vuit hores des que l'afectat ha tingut coneixement del refús, per part de l'operador de mitjans de comunicació o proveïdor de continguts en aquest sentit. En efecte, tenint en compte que el dret de rèplica es configura també com una petició última exercitada davant de l'òrgan judicial, la seva adopció com a mesura cautelar pot suposar l'estimació anticipada d'aquesta petició, motiu pel qual l'òrgan judicial pot perjudicar el fons de la controvèrsia i, alhora, el procediment pot quedar sense objecte. D'un altre costat, atès que

el dret de rectificació no es pot exercir quan s'hagi exercit el dret de rèplica, i el dret de rectificació pot constituir, una vegada més, la pretensió última exercida davant l'òrgan judicial, l'adopció de la mesura cautelar que s'ha esmentat pot comportar que la pretensió referida al dret de rectificació decaigui. En tot cas, si bé les diferents disposicions de la norma han de permetre donar una resposta coherent a aquestes qüestions per part de l'òrgan judicial, convindria precisar expressament la incidència que té l'adopció de la mesura cautelar esmentada en relació amb les pretensions de fons relatives al dret de rèplica i al dret de rectificació.

El capítol tercer estableix en la seva secció primera, amb caràcter general, la responsabilitat de la persona física o jurídica que duu a terme l'expressió o actuació constitutiva d'una intromissió il·legítima, i preveu un règim de solidaritat que vincula als operadors que permeten la publicació de l'expressió o informació considerada com a il·lícita. Aquesta responsabilitat, que es configura com a quasi-objectiva, és un mecanisme especialment adequat per evitar supòsits de manca de possibilitat d'atribució d'aquesta responsabilitat que, amb la normativa actual, es poden arribar a produir amb una certa facilitat. Alhora, no suposa la imposició d'obligacions especialment costoses o de difícil compliment per part dels mitjans de comunicació televisius, radiofònics i de premsa, la qual cosa permet assolir un equilibri entre aquestes obligacions i els interessos personalíssims protegits.

La secció segona inclou la regulació de l'actuació dels prestadors de serveis, separada de la responsabilitat dels autors directes de la intromissió il·legítima, sense incloure els prestadors en el règim de solidaritat esmentat anteriorment. Aquesta especificitat és encertada, ateses les diferències substancials que existeixen en la dinàmica d'actuació dels uns i dels altres. Tanmateix, això no ha de ser obstacle per tal de facilitar a les persones afectades els mecanismes de protecció front a aquells prestadors de serveis i, en aquest sentit, la norma opta per un procediment de notificació, retirada i reposició, ben detallat i de fàcil comprensió, quin corollari és la determinació de la responsabilitat del prestador de serveis quan aquest, malgrat tenir coneixement de la il·licitud d'una intromissió, no actuï en conseqüència.

En consideració del que ha estat exposat, i tenint en compte que aquesta iniciativa legislativa ofereix un marc normatiu necessari, complet i sistemàtic per donar compliment al mandat constitucional de protecció dels drets a la intimitat, a l'honor i a la pròpia imatge, i que el seu contingut resol convenientment les qüestions i problemàtiques que es pretenen regular, amb independència de què algunes de les seves disposicions puguin ser mínimament precisades o millorades als efectes

d'una seguretat jurídica més gran tal com s'ha detallat, el criteri del Govern a la Proposició de Llei qualificada de protecció civil als drets a la intimitat, a l'honor i a la pròpia imatge és positiu.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Gràcies.

Intervé ara per presentar la Proposició de Llei en representació del Grup Parlamentari Demòcrata, el Sr. Carles Enseñat.

El Sr. Carles Enseñat:

Gràcies Sr. síndic.

En el full de ruta de Demòcrates per Andorra en matèria de justícia i interior es fixava una sèrie d'objectius definits i concrets que progressivament s'han anat acomplint. Sense anar més lluny, el Govern va aprovar la setmana passada un paquet legislatiu per desbloquejar l'execució de sentències i actes administratius que suma a una reforma profunda i àmplia que avui en dia s'està treballant en comissió legislativa. Dins de l'àmbit del dret civil hem pogut identificar algunes llacunes i altres aspectes de la legislació vigent que pensem que cal modificar. En aquest sentit, el Grup Parlamentari Demòcrata va entrar aquest dimarts a tràmit parlamentari la Proposició de Llei reguladora de successions amb l'objectiu de simplificar i modernitzar els procediments pels quals s'ordenen i s'executen les successions per causa de mort. Va ser en el marc d'aquesta anàlisi global de l'ordenament vigent, especialment en l'àmbit del dret civil, que ens vam plantejar la possibilitat de regular la protecció civil, als drets a la intimitat, a l'honor i a la pròpia imatge.

En primer lloc, tal i com recull l'exposició de motius del text que avui sotmetem a consideració d'aquesta Cambra, entenem que el dret a la intimitat és aquell dret que té l'individu a decidir per ell mateix, amb només extraordinàries excepcions en interès de la societat, quan i en quins termes els seus actes hauran de ser revelats al públic en general.

En segon lloc, de la seva banda, el dret a l'honor està fonamentat en el dret a la dignitat que requereix per al lliure desenvolupament de la personalitat en la convivència social, i es defineix com el dret que tota persona té a ser respectada i a no ser escarnida ni humiliada, ni davant d'ella mateixa ni davant dels altres.

En tercer lloc i finalment, el dret a la pròpia imatge que està lligat a la irrupció dels mitjans de reproducció i suposa la facultat de decidir que tota persona de quan, per qui i de quina forma poden ser captats i reproduïts i publicats els seus drets

fisonòmics. Aquest dret queda limitat per l'interès públic o pel consentiment de la pròpia persona.

Vull aprofitar aquesta intervenció per deixar clar que la Proposició de Llei de protecció civil als drets de la intimitat, a l'honor i a la pròpia imatge no pretén en cap cas restringir les llibertats d'expressió ni d'informació, encara que no poden obviar que els límits d'aquestes llibertats es troben sovint en aquells drets.

És per aquest motiu que el text que presentem perquè pugui ser pres en consideració per aquesta Cambra inclou dos articles, concretament els articles 6 i 7 del text que regulen precisament les intromissions justificades en els drets a la intimitat, a l'honor i a la pròpia imatge en el marc de les llibertats d'expressió i d'informació.

Tal com s'explica en l'exposició de motius i tenint en compte el nostre entorn cultural, no es tracta tant de considerar la prevalença d'uns drets fonamentals sobre els altres sinó d'establir criteris i pautes per a la ponderació en cas de col·lisió. Així les intromissions en l'àmbit de la llibertat d'expressió són il·legítimes sinó estan justificades en el marc d'una societat democràtica. Quan es tracti d'intromissions al marc de la llibertat d'informació caldrà ponderar en cada cas la veracitat de la informació, concepte aquest vinculat a la diligència de l'informador més que no pas a una noció de veritat absoluta, l'interès públic de la informació i també a la proporcionalitat de la intromissió en aquells altres drets.

Els principis que inspiren la llei no s'allunyen doncs del Codi d'ontològic de l'Associació de Professionals de Comunicació d'Andorra, que insta als periodistes i cito: "a difondre únicament informacions fonamentades evitant en tot cas afirmacions o dades imprecises i sense base suficient que puguin lesionar o menysprear la dignitat de les persones i provocar dany o descrèdit injustificat a institucions i entitats públiques i privades així com la utilització d'expressions o qualificatius injuriosos.

D'altra banda aquesta llei regula els drets de rèplica i de rectificació entenent que amplien la llibertat d'informació, i d'aquesta manera s'estableixen els mecanismes perquè la persona que se senti perjudicada per una informació inexacta o fal·laç pugui exercir la facultat de replicar-la ella mateixa o de demanar la seva rectificació al medi que la va publicar. En un món on l'erupció de les noves tecnologies facilita noves formes d'intromissions s'ha d'establir un marc clar i prou flexible per adaptar-se a la ràpida evolució en aquests àmbits. En aquest sentit, la llei estableix unes regles clares previsible i equilibrades per determinar l'autoria i atribuir la responsabilitat per intromissions il·legítimes en els drets de l'honor, la intimitat i la imatge pròpia. El règim de responsabilitat es basa en els conceptes de control, editorial i autoria que permeten distingir

entre tres figures, els autors per una banda, els responsables solidaris per una altra, i per últim els prestadors de serveis d'intermediació.

Abans d'acabar em permetran una reflexió. La garantia constitucional dels drets a la intimitat, a l'honor i a la pròpia imatge no és incompatible i no ho ha de ser amb la protecció penal d'aquets drets ni tampoc amb la seva protecció civil. És més, el fet de ser reconeguts per la Constitució no significa que aquests no hagin de ser regulats per llei, altrament no caldria que fessin més lleis relatives als drets constitucionals sinó que quan són regulats, aquests s'han de fer per via d'una llei qualificada, com estem fent. El Codi penal tipifica com a delictes els atacs més greus als drets esmentats, això no vol dir que en paral·lel no hi hagi d'haver il·lícits civils. Així la Proposició de llei que avui presentem, i que presentem per ser considerada, simplement obra una nova via, la via civil en defensa legítima d'aquests drets.

Pel que fa a la responsabilitat civil, el mateix Codi penal en el seu article 90 estableix que i cito: "Els danys i perjudicis ocasionats per la comissió d'un fet previst com a delicte o contravenció penal han de ser rescabats d'acord amb les disposicions d'aquest Codi i subsidiàriament amb les normes civils. És a dir, que reconeixent el Codi penal l'existència de normes civils reguladores d'aspectes relacionats amb la comissió d'un delicte, els criteris establerts per la present llei hauran de servir també per establir la responsabilitat civil derivada del delicte en cas que s'opti per la via penal.

En definitiva i acabant, aquesta llei sorgeix de la voluntat de cobrir un buit legal identificat i que ha pres cos en una legislació que esperem treballar en consens en comissió. L'objectiu és clar: seguir reforçant la democràcia amb les eines que tota societat democràtica disposa.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Gràcies.

Pel Grup Parlamentari Mixt, té la paraula el Sr. Jaume Bartumeu.

El Sr. Jaume Bartumeu:

Gràcies.

Llegint la llarguíssima exposició de motius de la Proposició de llei presentada pel Grup Parlamentari Demòcrata podíem pensar: potser sí que, fent abstracció que una vegada més l'inspirador de la iniciativa vulgui patrimonialitzar-la en el seu currículum, malgrat això hauríem d'estar-hi d'acord. Però no en una mena de poti-poti impressionant veiem que apareixen la Declaració Universal de

Drets Humans, el Pacte Internacional de Drets Civils i Polítics de Nacions Unides i el Conveni Europeu per a la Protecció dels Drets Humans i les Llibertats Fonamentals del Consell d'Europa.

Després s'invoca, no hi podia pas faltar, la Constitució, i també, no fos pas que s'oblidés, la Llei qualificada de protecció de dades personals.

I, a continuació, un garbuix de consideracions jurídic-literàries per vestir l'únic objectiu de la proposició: emmordassar les llibertats d'expressió i d'informació reconegudes a l'article 12, -vés per on la inacabable exposició de motius només en parla d'esbiaix-, de l'article 12 de la Constitució.

I en parla d'esbiaix per a blasmar-les i denigrar-les dient "... que freqüentment, -i cito-, "entren en col·lisió amb els drets a la intimitat, a l'honor i a la pròpia imatge," -freqüentment.

Que els promotors d'aquesta Proposició de llei siguin, en bona part, els mateixos que en l'anterior legislatura aplaudien a cor què vols, cor què desitges els comentaris digitals, verinosos i anònims, vessats contra el govern socialdemòcrata, demostra fins a quin punt alguns promotors de l'onada taronja practiquen la moral de situació. Quan inspiraven, -si no redactaven directament-, comentaris anònims contra l'honor i la imatge de membres del Govern i del Grup Parlamentari Socialdemòcrata, "disfrutaven", aplaudien i reien.

Ara que, molt de tant en tant, s'escapa algun comentari que a l'entendre del seu altíssim concepte de l'honor polític o personal, els esquitxa una mica: correm-hi tots. Iniciativa legislativa al canto!

Poc importa que aquesta proposta no fos al programa de DA. Tampoc hi era l'IRPF i us recorden aquests dies alguns dels vostres companys inspiradors de comentaris verinosos de la legislatura anterior.

I el Govern en tot això? Doncs també hi ha dit la seva, ho acabem d'escoltar, tot i que ja ho havíem llegit la passada setmana.

El Govern aplaudeix la Proposició perquè es preveuen, -cito: "... mecanismes de protecció desvinculats de la jurisdicció ordinària...".

Mirin, això ja fa una mica de por, eh? Perquè no cal haver estudiat, diria jo, a la Sorbone de París o a la Complutense de Madrid però uns mecanismes de protecció desvinculats de la jurisdicció ordinària, sense que haguem de fer grans debats jurídics, ens podrien portar a uns mecanismes de protecció d'excepció, i si hi ha mecanismes de protecció d'excepció potser estaran al marge de l'Estat de Dret assentat a l'article 10 de la Constitució.

Això tampoc hi era al seu programa o almenys no ho hem sabut veure!

Però el Govern, en la seva passió per congratular-se amb els inspiradors de la Proposició encara ha volgut ser més amable i en el seu criteri ha escrit, el dia 9 d'abril -i ara ens ho ha tornat a llegir el ministre fa uns minuts-, que el reconeixement dels drets de rèplica i rectificació ha de permetre, -cito, "*De forma residual, afavorir un exercici professional del dret a la informació de major qualitat*".

Tot un manifest, que tampoc he sabut trobar al programa del 2011.

De forma residual, escriu i diu el Govern.

Residual, ja sabem tots que en llenguatge comú és sinònim d'una cosa negligible, que es pot menystenir. Ens podríem plantejar la pregunta de si el Govern el que considera negligible és el dret a la informació. I que en tot cas, el vol però de millor qualitat que déu ser que ara no el tenim... Això ens ho preguntem, no?

Però, al capdavant aquesta Proposició de llei pretén precisament això, insisteixo al nostre entendre, el que es busca és emmordassar la llibertat d'expressió i assentar un menyscapse indissimulat al dret a la informació.

I, a més a més, aquesta Proposició, quan es parla tant de responsabilitat civil, jo crec que pot comportar greus conseqüències en pervertir el mateix sistema de protecció. Ens acostem perillosament al que l'advocat francès Gérard Welzer escrivia l'any 1996 en el seu llibre "*Le juge, le journaliste et le citoyen*". Estem no pas tant davant una qüestió jurídica sinó davant d'una equació econòmica. Ja no es tractarà tant de saber si s'ha atemptat contra l'honor d'algú sinó de saber quant pot costar el preu d'aquest atemptat.

Ens trobem davant d'una Proposició de llei clarament inspirada en la normativa espanyola en la seva jurisprudència constitucional, -que ha estat abundant, entre altres raons gràcies a litigis de gran popularitat, com els casos "Pantoja" i "Isabel Preysler", amb rellevants conseqüències jurídiques, com sabem tots. Per tant, si fóssim babaus, ens podríem arribar a creure que l'opció dels proponents pot ser fruit d'un criteri de prudència: que s'aculli regulacions de dret comparat que ja gaudeixen d'una maduresa confiable. Si fos així no tindríem res a objectar en aquest punt.

Però aquesta ja tradicional imitació de la normativa espanyola no ha d'impedir el debat de la qüestió en els termes corresponents a la realitat jurídica andorrana. Així, cal fer un primer avís sistemàtic. La Constitució andorrana regula dos drets fonamentals diferenciats. D'una banda, l'article 12, -ja s'ha comentat aquí-, precisa que: "*Reconeixen les llibertat d'expressió, de comunicació i d'informació*". I també diu que: "*La llei regularà el dret de rèplica, el dret de rectificació i el secret professional. Queda prohibida la*

censura prèvia o qualsevol altre mitjà de control ideològic per part dels poders públics".

D'altra banda, l'article 14 es refereix a una altra matèria quan disposa que, -i ho llegeixo: "*Es garanteix el dret a la intimitat, a l'honor i a la pròpia imatge. Tothom té dret a ésser protegit per les lleis contra les intromissions il·legítimes en la seva vida privada i familiar*".

Per nosaltres, estem parlant de dos qüestions diferents i, de fet, -ja que tant s'inspiren del dret espanyol-, així són tractades en el dret espanyol que és on s'ha agafat claríssimament el patró d'aquesta Proposició.

Però, ves per on, la Proposició de llei les unifica d'una manera injustificada. Així, el nom és el de "Proposició de llei qualificada de protecció civil als drets a la intimitat, a l'honor i a la pròpia imatge" però, especialment a partir dels articles dotzè i següents, apareixen les nocions pròpies de l'altra vessant de la qüestió, de l'article 12 de la Constitució: el dret de rèplica, el dret de rectificació i la posició i responsabilitat del director o, en l'actual terminologia, del control editorial.

Que s'entengui bé la nostra posició: no ens sembla negatiu el plantejament de la protecció civil dels drets a l'honor, a la intimitat i a la pròpia imatge. Però entenem que el lloc adequat per a les altres qüestions, -rèplica, rectificació, estatut de la direcció del mitjà-, s'ha de trobar en una llei específica sobre les llibertats de comunicació i d'informació. Això permetria, si s'hagués volgut fer adequadament, un millor debat sobre els límits de la llibertat d'informació, si n'hi ha d'haver, a Andorra... -no de llibertat d'informació sinó de límits, ja se m'ha entès. També seria el moment per a articular la clàusula de consciència dels professionals de la informació, que sembla que no hagi estat en la línia de preocupació dels promotors d'aquesta Proposició. Fins i tot, no estaria de més algunes indicacions sobre la relació entre llibertat d'informació i independència dels professionals que treballen als mitjans de titularitat pública. I no cal que tinguem la crueltat de recordar-los-hi, senyores i senyors de la majoria, el darrer espectacle de la direcció de Ràdio i Televisió d'Andorra.

El que proposem evitaria una confusió entre la salvaguarda del dret a l'honor, a la informació i a la pròpia imatge i la tutela del dret a una informació veraç. És cert que molt sovint van entrelaçades, però pensem que la dimensió política de la segona qüestió no pot amagar-se dins d'una discussió sobre la protecció civil de determinats drets de les persones, que és el que s'està proposant i que per això nosaltres no podem acceptar aquesta Proposició.

La nostra legislació, la legislació andorrana, ja preveu, abastament, en el seu Codi penal, els

mecanismes adequats per a protegir les persones que es vegin víctimes d'una violació de la seva intimitat. Com també és d'aplicació a casa nostra, recordem-ho, el Conveni Europeu dels Drets Humans que recull moltes disposicions en aquest àmbit de protecció.

En definitiva, mantenim una posició contrària a la presa en consideració, ja que es pretén regular en un mateix text dos drets constitucionals fonamentals que ens semblen que han de ser objecte... ens sembla que han de ser objecte d'una regulació distinta i diferenciada.

D'aquesta manera es vol evitar, pensem nosaltres i de manera indeguda es vol evitar, el debat al Consell General sobre la regulació a Andorra de la llibertat d'informació i de les qüestions que li són pròpies: dret de rectificació, dret de rèplica, posició de la direcció del mitjà, protecció dels professionals de la informació, clàusula de consciència i peculiaritats dels mitjans de comunicació pública.

Per tot plegat no votarem la presa en consideració d'aquesta Proposició.

Gràcies.

El Sr. síndic general:

Gràcies.

Per part del Grup Parlamentari Socialdemòcrata, té la paraula la consellera Rosa Gili.

La Sra. Rosa Gili:

Gràcies Sr. síndic.

El nostre grup parlamentari no pot més que compartir que l'Estat ha de garantir els drets a la intimitat, a l'honor i a la pròpia imatge dels seus ciutadans.

Fins aquí res a dir.

Ara bé, el debat que ens ocupa ara, per les seves evidents conseqüències si s'aprova la Proposició de llei, ens fa pensar més en un debat al dret a la intimitat versus llibertat d'expressió i d'informació. Ja avanço que ens trobem davant d'un text legislatiu que sembla impulsar l'autocensura dels mitjans de comunicació i, això, ens preocupa molt.

Vivim en un país petit en el qual tots ens coneixem i ningú no pot negar els efectes de la idiosincràsia andorrana en la tan preuada i democràtica llibertat d'expressió. Estem en un país en el qual molta gent no gosa dir el què pensa, no s'atreveix a posicionar-se públicament per molt important que sigui la causa.

Això ho veiem de manera evident en època electoral on ciutadans amb posicionaments polítics clars no gosen fer el pas a la política activa per evitar

possibles represàlies cap a la seva família, la seva feina, les seves empreses o la seva pròpia persona.

Això ens passa, segurament més als partits progressistes, que ens atrevim a criticar ordres establerts poc justos i a anar a contra corrent de governs conservadors que tradicionalment dirigeixen la política andorrana.

Un altre factor a tenir en compte és la situació de la premsa andorrana que pateix sovint de recursos limitats i també algunes vegades d'ingerències més o menys partidistes.

Ja fa uns anys que han aparegut els comentaris anònims als diaris digitals que sens dubte serien més productius i enriquidors si es sabés la identitat d'aquells que comenten. Molts d'aquesta sala hem tingut l'honor o deshonor de sortir més o menys benparats en algun d'aquests comentaris.

Tot i lamentar la carència de manifestacions de l'opinió ciutadana andorrana, tenim clar que és perillós censurar qualsevol via d'expressió, que tot i ser millorable és sens dubte senyal de democràcia.

El nostre grup parlamentari està molt preocupat pels efectes lligats a l'aprovació futura d'aquesta llei. Ens preocupa, -tal i com deia abans-, el que podria semblar un impuls a l'autocensura dels informadors, dels mitjans de comunicació, dels editors... en fi, de tots els operadors dels mitjans. Aquest fet considerem que és inadmissible en termes constitucionals perquè l'autocensura és una forma subtil però certa de la censura constitucionalment proscriu, amb el conseqüent atemptat a la llibertat d'expressió i d'informació definit en l'article 12 de la Constitució Andorrana.

A més, entenem que els tres drets que ara es pretenen reglamentar ja estan clarament i suficientment regulats. En primer lloc, per la Constitució en el seu article 17; ja que efectivament, aquests drets són invocables directament davant els tribunals ordinaris que n'han de garantir la seva defensa en via jurisdiccional ordinària, i si cal davant el Tribunal Constitucional argumentant l'article 41.1 de la Constitució Andorrana en via extraordinària. En totes aquestes vies, la responsabilitat i la conseqüent indemnització són la conseqüència necessària de la vulneració de dits drets constitucionals; de manera que resulta també innecessària la part final de la reglamentació proposada per la Proposició de Llei.

Els drets a la intimitat, a l'honor i a la pròpia imatge també es troben protegits en via penal a través dels articles 173 a 189 del Codi penal en el seu títol IX, precisament intitulat Delictes contra l'honor, i en el títol X intitulat Delictes contra la intimitat. Vegi's, entre d'altres, el concepte de "menyspreu temerari de la veritat" que configura el delicte de calúmia però també el delicte de difamació i aconseguir el

mateix resultat del que ara semblaria buscar la Proposició de llei; o bé quan es diu que hi ha difamació si s'atempta "a l'autoestima o a la reputació d'una persona", llavors comprovem que són conceptes ben assimilables al d'honor i a la pròpia imatge.

A més, el vigent Codi penal preveu la regulació de la publicació de la sentència; de la retractació; del perdó; l'al·lusió als menors; la publicitat, la Responsabilitat Civil solidària, etc., etc... Per tant, entenem que tot plegat està suficientment previst com tipus penals, amb la conseqüent responsabilitat civil derivada. Per tant, insisteixo que no entenem la voluntat de DA de reglamentar sobre una qüestió que ja està protegida per la normativa actualment vigent.

A més, pensem que reglamentar que la via jurisdiccional dels tribunals civils és la que s'hagi de recórrer, és tant com despenalitzar els delictes que sovint comporten aquestes tipus d'atemptats a drets constitucionals, llevant-los-hi gravetat. Cal tenir en compte que si el tribunal penal considera que el fet no revesteix dimensió penal, la via civil sempre es manté oberta.

També resulta ineficient l'intent de resoldre la col·lisió permanent entre dret a la informació i a la llibertat d'expressió i els tres drets que es pretenen protegir amb la Proposició de llei. Aquest és i serà sempre un conflicte permanent que només es pot resoldre cas per cas pels tribunals ordinaris i extraordinaris.

Un conflicte que mai es pot resoldre amb els anomenats per la doctrina com "conceptes-vàlvula" del tot inaprehensibles com ho són les referències a conceptes com els valors socials, l'interès públic, la proporcionalitat, l'equivalència de la rectificació, i altres coses etc. als quals al·ludeix amb freqüència la Proposició de llei.

Tenim clar que aquí serà novament el cas per cas que haurà de resoldre el conflicte de col·lisió de drets individuals amb d'altres de dimensió més general.

En fi, a tall de conclusió, escau preguntar-se raonablement quin és l'objectiu perseguit per aquesta Proposició de llei quan considerem que no hi ha cap necessitat social clara que la justifiqui.

I aquí agrairíem que els impulsors de la proposició de llei ens ho expliquin.

De moment la sensació que ens queda és la d'una Proposició de llei que sembla voler blindar la imatge de les autoritats, o bé de les institucions ja que semblen esdevenir l'objecte principal del text en qüestió.

El nostre grup parlamentari considera que el rol de les lleis ha de ser sempre el de protegir la part més feble i en aquest cas, sembla més aviat que es vulgui el contrari amb les dramàtiques conseqüències d'una

autocensura potencial dels mitjans de comunicació, -que considerem-, afectaria greument el nostre sistema democràtic.

Així doncs, per tot l'exposat avui no donarem suport a la presa en consideració de la Proposició de llei.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Gràcies.

Demanaria a Govern si desitja intervenir...

Sr. ministre...

Us hauríeu de desplaçar a la tribuna, si us plau.

El Sr. Xavier Espot:

Gràcies Sr. síndic.

Seré molt breu, només per al·lusions al criteri del Govern que ha fet el Sr. Bartumeu, jo no he pogut constatar que ha realitzat un exercici de cirurgia del seu contingut que m'ha semblat absolutament descontextualitzat i interessat, passo a respondre-li breument.

En relació amb la referència als mecanismes de protecció desvinculats de la jurisdicció ordinària, entengui Sr. Bartumeu, la jurisdicció versa simplement sobre els drets de rèplica i rectificació i la notificació als mitjans i proveïdors de continguts i serveis. Evidentment, com vostè sap, el Govern no es vol inventar cap tribunal ad-hoc ni especial.

Pel que fa als drets de rèplica i de rectificació, quan es parla d'afavorir un exercici professional del dret a la informació de major qualitat de forma residual, evidentment es volia dir de forma accessòria, no? I per tant intentarem ser més precisos la propera vegada i li demano disculpes.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Gràcies.

Alguna altra intervenció...

Sr. Carles Ensenyat, teniu la paraula.

El Sr. Carles Enseñat:

Sí, gràcies.

Gràcies Sr. síndic.

Voldria fer dues remarques. D'una banda en relació a la possibilitat de captar i publicar imatges de personatges públics que li crea un neguit a la Sra. Gili, amb la sobreprotecció d'aquests, suposo.

Pel que fa al neguit manifestat per vostè i també per l'associació de professionals de la comunicació en

relació a la possibilitat de fer i publicar determinades fotografies perquè solament se'n parla dels càrrecs públics en quant a les fotografies.

El text que presentem especifica que es consideren intromissions legítimes, -no il·legítimes-, legítimes, en el dret a la pròpia imatge la captació i publicació d'imatges de persones amb càrrecs públics o que tinguin rellevància o notorietat pública en actes i en espais públics, igualment serà legítima la captació i publicació d'imatges de persones en espais públics de manera accessòria a una informació gràfica d'interès públic.

Vol dir que aquest blindatge de càrrecs públics que vostè comentava o que suggeria, crec que l'única aparició durant tota la llei als càrrecs públics és aquí i justament apareix per treure la protecció que podrien tenir les persones privades, o sigui, justament els càrrecs públics no tenen cap tipus de protecció.

Queden protegits els menors, queden protegits els espais o les fotografies sense consentiment en espais privats, però en cap cas als càrrecs públics.

Aquesta com a primera consideració.

Una altra remarca, una segona, per altra banda aquesta en relació a la responsabilitat dels mitjans i la col·lisió dels drets aquí protegits versus la llibertat d'expressió i d'informació. En virtut de la present llei, els mitjans de comunicació només són responsables d'aquells continguts sobre els quals tenen control. Pel que fa els continguts sobre els quals no tenen control, pensem per exemple en un fòrum virtual, els comentaris anònims, aquesta llei per exemple en cap cas diu que no poden haver-hi comentaris anònims, podrà continuar havent-n'hi i no és que es faci... el mitjà de comunicació, no es fa responsable perquè en el seu bloc o en el seu fòrum apareguin aquests comentaris. L'únic que hauran de fer els mitjans és preveure un mecanisme de notificació retirada i reposició. I aquest mecanisme de notificació i retirada si ho creu oportuns s'haurà de posar a disposició del públic o més en concret d'aquelles persones que creuen que han sigut vulnerats els seus drets. És simplement quan entri vostè una pàgina des del *youtube* o des de *google* que posa... hi ha una petita vinyeta que si vostè pensa que aquella informació doncs és pornogràfica, o atenta a un valor o atenta a la seva imatge doncs pot notificar-ho, li surten uns criteris de notificació, vostè diu quins d'aquests criteris, i notifica que és o ofensiva, o contra la seva imatge, o contra... Imaginem per exemple doncs que surt publicat doncs, el saló de la seva casa i vostè no ha donat permís, doncs vostè notificaria que aquella imatge és del seu àmbit privat o imaginem que surt una persona i atempta contra el seu honor però atempta no amb opinions distintes sinó amb un atemptat

contra el seu honor, doncs, vostè notificaria que li atempta el seu honor.

Des del grup parlamentari creiem que l'existència d'una via per la qual un afectat pugui notificar el creador o moderador del fòrum virtual sobre una intromissió als seus drets no és en cap cas cap forma de censura ni prèvia ni posterior, és purament lògica democràtica perquè si no ha d'existir aquesta via de notificació quan se li atempta un dret també això és negar aquest respecte a la persona vulnerada, seria negar la possibilitat de queixa i d'expressió de la part afectada i a la vegada seria un escarni per la persona vulnerada. Un cop notificat al moderador d'aquest fòrum virtual aquesta persona, aquest moderador decideix retirar o no la causa de la intromissió il·legítima, és també part d'aquesta llibertat d'expressió que té el moderador encara que òbviament també es fa co-responsable de les expressions a causa de la queixa en cas que no la retiri. Perquè si jo a vostè li notifico que a la seva pàgina de facebook m'està insultant i vostè prenent-ne consciència no ho vol retirar vol dir que amb la seva actuació fa que continuï aquesta intromissió. És ara, en aquest cas, responsable de la difusió de la intromissió il·legítima de la continuada difusió vist que la negativa de la retirada comporta la continuació de la intromissió il·legítima.

D'altra banda, el fet que una persona opini diferent a una altra persona o que no estigui d'acord amb les seves actuacions, amb els seus fets o les seves paraules no és pot entendre com cap intromissió il·legítima. Parlem sempre d'atemptats contra l'honor, l'ús il·legítim en contra de la imatge o d'informació estrictament personal, -seria l'àmbit que parlàvem de la imatge-, o d'informació personal o de l'esfera íntima de la persona -seria de la intimitat-, no pas a què les persones lliures s'oposin al pensament, a la seva ideologia o a la meua, a actes, expressions d'un o de l'altre. Aquí no podem portar... i en aquest cas, vull dir, suposo que alguna persona ho portarà a la Batllia però aquí no estem parlant... la defensa de l'honor, de la imatge i de la intimitat de les persones en cap cas és que vostè en un fòrum digui que jo no tinc raó o que opina diferent a mi. Això no és objecte d'aquesta llei. Per tant, això no té res a veure amb la censura prèvia per part dels poders públics, censura prèvia que està prohibida per la Constitució, -com comentava-, o amb una llei mordassa com comentaven també en els seus discursos. Es tracta simplement d'assumir una responsabilitat que va aparellada a la importància de la funció social que compleixen els mitjans de comunicació, la responsabilitat de posar a disposició de les persones afectades mecanismes, posar mecanismes com deia fa un moment, que permetin aturar una intromissió il·legítima als seus drets o a replicar a la persona afectada amb la seva pròpia veu sobre uns fets publicats i que no són veritat o

demanar una rectificació en cas d'inexactituds o informació falsa.

La declaració del Consell d'Europa sobre la llibertat de comunicació a internet adoptada pel Comitè de ministres el 28 de maig del 2003, ara a punt de complir 11 anys, deixava i deixa ben clar que els proveïdors de serveis, els serveis d'internet, quan les seves funcions ultrapassin l'emmagatzematge de continguts de tercers, és a dir, quan existeixi un control sobre la informació per tant, aquí deixaríem de banda els googles, els facebook, els twitters, etc... podran ser considerats coresponsables, coresponsables si no actuen amb diligència per retirar informacions de naturalesa il·legal o lesives envers els drets d'altre tant bon punt en tinguin coneixement. Què vol dir això? Doncs, que si no en tenen coneixement perquè no se'ls hi ha notificat no poden assumir aquesta coresponsabilitat.

Què diu la nostra llei? Ha d'haver-hi mecanismes de notificació un cop notificada la intromissió, en aquest cas, si la persona que ha rebut la notificació, en aquest cas el moderador del fòrum per exemple, no retira perquè no vol retirar. Es fa coresponsable d'aquesta informació perquè amb la seva acció de no retirada produeix que continuï aquesta intromissió il·legítima.

D'altra banda, recordem que el passat mes d'octubre d'aquest 2013, d'aquest últim any, el Tribunal Europeu dels Drets Humans, -per això sortia a l'Exposició de Motius-, va dictar sentència en relació al cas Delfi contra Estònia. L'esmentada sentència estableix que els mitjans online són responsables, són responsables els mitjans online dels insults, les injúries o les expressions vexatòries dels seus lectors o com a mínim d'establir els mitjans tècnics per evitar la seva publicació. Doncs bé, aquesta llei és aquest o com a mínim. Nosaltres haguéssim pogut fer una llei dient que la responsabilitat és purament del mitjà de comunicació. Enteníem que no perquè el responsable de l'insult no és el mitjà de comunicació ara si un cop notificat aquest insult no és retirat llavors esdevé coresponsable de l'insult junt amb l'autor i, ningú pot posar en dubte el paper de l'acord d'Estrasburg en la defensa del Conveni Europeu dels Drets Humans inclòs l'article 10, sobre la llibertat d'expressió i cito: "*... tota persona té dret a la llibertat d'expressió. Aquest dret comprèn la llibertat d'opinió i la llibertat de rebre o de comunicar informacions o idees sense que pugui haver-hi ingerència d'autoritats públiques. L'exercici d'aquestes llibertats que comporten deures i responsabilitats pot ser sotmès a determinades formalitats, condicions, restriccions o sancions previstes per la llei que constitueixen mesures necessàries en una societat democràtica per la protecció de la reputació o dels drets d'altri.*"

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Gràcies.

Alguna altra intervenció...

Pel Grup Mixt...

Sr. Jaume Bartumeu.

El Sr. Jaume Bartumeu:

Serè breu Sr. síndic.

En primer lloc, per contestar al ministre perquè no voldria que demà se m'obrís cap expedient per intrusisme. La cirurgia no forma part de la meua activitat ni política ni personal, és cert que m'he treballat el seu criteri i esperava que quan el tornés a llegir hi hagués una rectificació. Estem d'acord quan vostè em diu que no hi ha d'haver cap mena de jurisdicció d'excepció, per tant me'n felicito, no m'ho havia acabat de creure, -ja s'ho pensarà. I després per l'altra qüestió efectivament la paraula residual no semblava ben emprada i per això m'he permès d'utilitzar-la aquí.

I finalment, escoltant ara la lectura de noves argumentacions de la força promotora d'aquest text m'ha vingut al cap una frase de Víctor Hugo que em sembla que va perfecta. És d'abans, no cal que els hi digui, de l'època digital però Víctor Hugo en un debat assemblat al que ara tenim aquí havia dit: "*... Je permets que tu parles mais j'exige que tu te taises*" i m'ha semblat que és una mica el que es busca.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Gràcies.

Pel Grup Parlamentari Socialdemòcrata...

La Sra. Rosa Gili.

La Sra. Rosa Gili:

Sí, moltes gràcies Sr. síndic.

A veure jo seré breu. Voldria deixar clar i que no se'm mal interpreti. Sobre el paper la llei pot semblar molt perfecta però el que ens preocupa és justament tots els efectes subjacents. Crec que no es pot negar que aquesta llei afegirà més pressió, encara que només sigui pel boca i orella, però afegirà més pressió sobre tots els continguts que es puguin publicar a nivell de mitjans fins i tot tenim una sèrie de columnistes que no són professionals i entenc que és en aquest sentit que hi podria haver-hi més pressió. Només reiterar el que deia abans, penso que estem en un país que no ens sobra massa l'ús de la llibertat d'expressió i per tant pensem que seria molt greu que en perdéssim encara que fos una ben petita part. Quan parlava de protegir les autoritats, a veure, jo

entenc que aquesta llei també va dirigida cap a protegir institucions ja que a dins dels mitjans comunicatius sovint es parla d'actuacions justament d'aquestes institucions: Govern, comuns, Consell General, i per tant, és aquí on dóna una mica aquesta impressió que el que busquem és protegir una mica qui està al darrera d'aquestes institucions.

Bé, a part d'això, de moment em quedaré amb això i ja tindrem ocasió de parlar-ne més àmpliament en comissió.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Gràcies.

Alguna altra intervenció...

Pel Govern...

Sr. Carles Enseñat...

El Sr. Carles Enseñat:

Gràcies Sr. síndic.

Un últim aclariment.

Quant a aquesta distinció que existeix a la Llei sobre els medis de comunicació i els mitjans de comunicació, entenem que un mitjà és un medi, però un blog no és un mitjà de comunicació.

En un mitjà de comunicació ha d'haver-hi un control editorial, hi ha una autoria del que es publica i en principi hi ha un mínim d'articulat al darrera sigui una empresa, sigui una associació, etc.

Un medi de comunicació, que pot ser un canal per exemple digital, pot ser un blog, un blog personal d'una persona.

Els requisits de veracitat o de la mateixa forma la rapidesa d'actuació en cas de notificació són diferents pels mitjans que pels medis. Entenent justament que un mitjà de comunicació, per exemple, un diari en el que estigues traient una certa informació que fos no certa, pot actuar de forma diligent i més ràpida que no un blog d'una persona que potser el rep i s'ho mira un cop a la setmana.

Justament per això hem fet aquesta distinció. Suposo que quan estiguem en comissió ho podrem llegir i ho podrem acabar d'afinar.

Moltes gràcies.

El Sr. síndic general:

Algú més desitja intervenir...

Alguna altra intervenció...

Bé, si no hi ha cap altra intervenció i vist el manifestat, obrim un breu termini de temps per votar.

(Hi ha un silenci)

Sra. secretària, si vol procedir a donar lectura del resultat si us plau.

La Sra. Rosa Gili:

Sí, gràcies.

19 vots a favor i 6 en contra.

El Sr. síndic general:

Bé doncs, a la vista del resultat es pren en consideració la Proposició de llei i segons disposa l'article 104 del Reglament del Consell General s'obre un termini de quinze dies per a poder presentar esmenes que no poden ser a la totalitat.

No havent-hi més punts a l'ordre del dia, s'aixeca la sessió.

(Són les 20.17h)

Diari de Sessions del Consell General

Dipòsit legal: And. 275/94
ISSN 1024-9052

Preu de l'exemplar: 1,20 €
Subscripcions: Tel. 877877